

WOOS-II.4200.1.2012.DK

DECYZJA

Na podstawie art. 71 ust. 2 pkt 1, art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwszy, art. 75 ust. 5 oraz art. 82 i art. 85 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.), a także § 2 ust. 1 pkt 31 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 ze zm.) w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267 j.t.), po rozpatrzeniu wniosku Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku i po przeprowadzeniu postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko

ustalam

środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej S 61 Ostrów Mazowiecka – Łomża – Stawiski – Szczuczyn – Elk – Raczki – Suwałki – Budzisko – granica państwa (Kowno) na odcinku Ostrów Mazowiecka (S8) – Łomża – Stawiski – Szczuczyn (z wyłączeniem obwodnicy Stawisk).

I. Określam:

1. Rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia:

Planowane przedsięwzięcie polega na budowie drogi ekspresowej S-61 obejmującej:

- odcinek I – od km 0+000 (węzeł „Podborze”) do km ok. 38+200 (za węzłem „Łomża Południe”) wraz z planowanym do realizacji odcinkiem drogi krajowej nr 63 (klasy GP) od węzła „Łomża Południe” do włączenia w istniejącą drogę krajową nr 63 – stanowiącym łącznik od S61 do istniejącej drogi krajowej;
- odcinek II – od km ok. 56+620 (przed węzłem „Giżycko”) do km ok. 92+588 (styk z obwodnicą Szczuczyna).

Trasa przedsięwzięcia przebiega przez obszar dwóch województw: mazowieckiego (powiat ostrowski, powiat ostrołęcki) na odcinku od km 0+000 do km ok. 21+500 drogi S61 i podlaskiego (powiat łomżyński, powiat zambrowski, powiat kolneński, powiat grajewski) na pozostałym odcinku.

Zakres przedsięwzięcia obejmuje:

- budowę dwujezdniowej drogi ekspresowej S-61 długości ok. 74,1 km;
- budowę węzłów „Podborze (0+000 km), „Ostrołęka” (ok. 6+065 km), „Śniadowo” (ok. 20+752 km), „Łomża Południe” (ok. 37+695 km), „Giżycko” (ok. 57+550 km), „Grabowo” (ok. 82+800 km);
- budowę dróg dojazdowych, przeznaczonych dla ruchu lokalnego;
- budowę 4 Miejsc Obsługi Podróżnych;

- budowę obiektów inżynierskich (m.in.: obiekty mostowe, przepusty, przejścia dla zwierząt);
- budowę urządzeń ochrony środowiska (m.in.: ekrany akustyczne, osadniki wraz z separatorami substancji ropopochodnych);
- budowę urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- budowę zbiorników retencyjnych;
- przełożenie i przebudowę istniejących dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich kolidujących z planowaną inwestycją;
- przebudowę kolidujących z przedsięwzięciem istniejących urządzeń infrastruktury (m.in. sieci gazowych, energetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych i telekomunikacyjnych), w szczególności przebudowę linii elektroenergetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

Trasa przedsięwzięcia nie przecina form ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody. Najbliższymi obszarami Natura 2000, oddalonymi o ok. 2,5 km są obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Narwiańska PLH200024. W dalszej odległości występuje SOO Czerwony Bór PLH200018 – ok. 3,5 km, OSO Przełomowa Dolina Narwi PLB200008 – ok. 3,7 km, SOO Mokradła Kolneńskie i Kurpiowskie PLH200020 – ok. 5,9 km, SOO Dolina Biebrzy PLH200008 i OSO Ostoja Biebrzańska PLB200006 – ok. 15,7 km.

Przewidziano do wyburzenia budynki w ilości 40 (w tym ok. 10 mieszkalnych). Planowane przedsięwzięcie przebiega częściowo przez GZWP nr 215 – Subniecka Warszawska a jego przebieg nie koliduje z ujęciami wód podziemnych i powierzchniowych.

Na trasie przedsięwzięcia zlokalizowane są stanowiska archeologiczne: Cmentarzysko „Żale” wpisane do rejestru zabytków, osady, ślady osadnictwa ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz schron obserwacyjny w gminie Śniadowo (nie ujęty w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz nie wpisany do rejestru zabytków).

Na kopiach map ewidencyjnych w skali 1 : 5000 stanowiących załączniki do wniosku o wydanie decyzji środowiskowej, linie rozgraniczające teren przedsięwzięcia oznaczono linią koloru czerwonego, zaś zasięg oddziaływania kolorem niebieskim.

2. Warunki wykorzystania terenu w fazie realizacji i eksploatacji lub użytkowania przedsięwzięcia, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich:

2.1. W zakresie ochrony środowiska:

1. Zorganizować plac budowy i jego zaplecze oraz drogi techniczne z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni, a po zakończeniu prac sukcesywnie prowadzić rekultywację tych terenów.
2. W maksymalnym stopniu wykorzystać istniejącą sieć komunikacyjną do wytyczenia dróg dojazdowych do placu budowy.
3. Zaplecze budowy, park maszyn budowlanych i miejsce składowania materiałów należy lokalizować w możliwie jak największej odległości od terenów z zabudową chronioną, od cieków powierzchniowych oraz od obszarów zagrożonych powodzią.
4. Zaplecze budowy (w szczególności miejsca postoju, tankowania, obsługi i konserwacji pojazdów i maszyn budowlanych) oraz miejsce składu materiałów budowlanych zorganizować w sposób zabezpieczający przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego; tankowanie pojazdów i maszyn roboczych wykonywać z zachowaniem ostrożności.
5. Wszelkie prace prowadzić przy użyciu sprawnego technicznie sprzętu, eksploatowanego i konserwowanego w sposób prawidłowy, który zapewni

- zabezpieczenie gruntu przed wyciekami płynów technicznych, spełniającego normy dotyczące emisji spalin, o najmniejszej możliwej mocy akustycznej.
6. Miejsca prowadzenia robót, parkowania, tankowania oraz obsługi pojazdów i maszyn wyposażać w środki do neutralizacji rozlanych substancji ropopochodnych.
  7. W miejscach prowadzenia robót rozstawić toalety przewoźne i zapewnić ich opróżnianie przez uprawnione do tego podmioty.
  8. Prace stanowiące uciążliwość akustyczną (związane z pracą ciężkich maszyn oraz przemieszczaniem się samochodów o dużym tonażu), prowadzone w sąsiedztwie miejsc ochrony akustycznej wykonywać w porze dziennej (od 6:00 do 22:00), w wyjątkowych sytuacjach prace budowlane w porze nocnej należy ograniczać do niezbędnego minimum.
  9. Opracować i wdrożyć taki plan robót, aby w miarę możliwości urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu nie pracowały w pobliżu zabudowań mieszkalnych jednocześnie oraz aby zoptymalizować wykorzystanie sprzętu budowlanego i środków transportu (np. poprzez wyeliminowanie zbędnych przejazdów).
  10. W trakcie prowadzenia prac budowlanych ograniczać emisję substancji gazowych i pyłowych do powietrza poprzez zachowanie wysokiej kultury robót, a w szczególności przez: wyłączanie silników samochodów i maszyn roboczych w czasie przerw w pracy, systematyczne sprzątanie oraz zraszanie wodą placu budowy (w zależności od potrzeb), uważne ładowanie materiałów sypkich do skrzyń ładunkowych samochodów ciężarowych (przykrywanych plandekami, również na czas transportu ziemi).
  11. Masy bitumiczne transportować w sposób ograniczający emisje zanieczyszczeń do atmosfery (np. poprzez wykorzystanie do transportu wywrotek wyposażonych w opony).
  12. Prowadzić prawidłową gospodarkę humusem polegającą na jego oddzieleniu, odrębnym składowaniu, zabezpieczeniu i ponownym wykorzystaniu.
  13. Masy ziemne (nie zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi) wykorzystać w pierwszej kolejności przy realizacji inwestycji, do robót ziemnych np. budowy nasypów, niwelacji terenu; pozostałą część przekazywać uprawnionym podmiotom do zagospodarowania.
  14. Ograniczać wielkości nasypów i wykopów oraz maksymalnie skracać czas trwania tych robót.
  15. W przypadku konieczności odwadniania wykopów (np. pod przyczółki i podpory obiektów mostowych) do minimum ograniczyć czas pompowania wody; wodę z odwadniania wykopów odprowadzać do odbiorników powierzchniowych, po uprzednim oczyszczeniu z piasku i zawiesiny; na zrzut wody uzyskać stosowne pozwolenie.
  16. W trakcie realizacji i użytkowania przedsięwzięcia zapewnić niezakłócony przepływ wody w ciekach po naturalnych kierunkach przez zastosowanie odpowiedniej ilości przepustów o parametrach dostosowanych do charakterystyki poszczególnych cieków.
  17. W przypadku kolizji przedsięwzięcia z istniejącą siecią drenarską odtworzyć przerwane jej połączenia.
  18. Wody opadowe i roztopowe z powierzchni drogowej odprowadzać do wód lub do ziemi poprzez systemy rowów trawiastych, zbiorniki retencyjne oraz (w uzasadnionych przypadkach) urządzenia do usuwania substancji ropopochodnych.
  19. Zastosowane urządzenia odwadniające drogę i pas drogowy nie mogą powodować zmiany stosunków wodnych na przyległych terenach podmokłych.
  20. Wody opadowe i roztopowe z miejsca obsługi podróźnych (MOP) gromadzić w zbiorniku retencyjnym i odprowadzać do wód powierzchniowych lub do ziemi po uprzednim podczyszczeniu w separatorze substancji ropopochodnych.
  21. Zapewnić stałą drożność systemu odprowadzającego wody opadowe z powierzchni drogowych i MOP oraz systematycznie poddawać konserwacji i czyszczeniu urządzenia do podczyszczania wód opadowych.

22. Wody opadowe i odcieki z miejsc postojowych dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz miejsc przeznaczonych do parkowania uszkodzonych pojazdów odprowadzać do szczelnych zbiorników, połączonych z systemem kanalizacji deszczowej za pomocą rurociągów wyposażonych w zasuwę umożliwiające odcięcie odpływu; w przypadkach awaryjnych wycieków odciąć odpływ do kanalizacji, a zgromadzone ścieki przekazywać do oczyszczenia za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm, posiadających stosowne zezwolenia.
23. Ograniczyć ilość wytwarzanych odpadów. Odpady niebezpieczne (poza elementami konstrukcyjnymi zawierającymi azbest) magazynować selektywnie w zamkniętych, szczelnych i oznakowanych pojemnikach lub kontenerach, odpornych na działanie składników umieszczanych w nich odpadów, miejsce ich składowania zabezpieczyć przed wpływem warunków atmosferycznych oraz wstępem osób nieupoważnionych, następnie odpady przekazywać uprawnionym podmiotom do odzysku lub unieszkodliwiania.
24. Wytworzone na etapie realizacji przedsięwzięcia odpady inne niż niebezpieczne gromadzić selektywnie (w zależności od ich rodzaju, możliwości dalszego zagospodarowania czy przetworzenia) w wyznaczonym miejscu, w sposób który zabezpieczy przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego, odpady przekazywać uprawnionym podmiotom w celu odzysku lub unieszkodliwiania.
25. W trakcie rozbiórki obiektów kolidujących z drogą, demontaż elementów konstrukcyjnych zawierających azbest, zlecić wyspecjalizowanemu podmiotowi, posiadającemu stosowne zezwolenia na prowadzenie prac demontażowych oraz transport odpadów zawierających azbest do unieszkodliwiania.
26. Roboty ziemne prowadzić pod stałym nadzorem archeologicznym.
27. Podczas eksploatacji przedmiotowej drogi ekspresowej należy zadbać o utrzymanie jej nawierzchni w dobrym stanie technicznym.

2.2. W zakresie ochrony przyrody i obszarów Natura 2000:

2.2.1 - na terenie województwa mazowieckiego:

1. Prace związane z wycinką drzew, karczowaniem, usuwaniem roślinności zielnej, przemieszczaniem mas ziemi oraz prace w dolinach rzek prowadzić w okresie pozalęgowym ptaków tj. od 15 sierpnia do 1 marca.
2. Ograniczyć do niezbędnego minimum wycinanie drzew starych i dziuplastych.
3. Roboty ziemne, w sąsiedztwie drzew na terenach leśnych prowadzić w krótkich okresach czasu, aby nie doprowadzić do przesuszenia korzeni drzew.
4. Zbierany z pasa drogowego humus przeznaczyć do zadarnienia nowego sąsiedztwa drogowego w miejscu sąsiadującym z obszarem zrywki i nie wywozić humusu na znaczne odległości od miejsca pozyskania.
5. Zaplanować z wyprzedzeniem sposoby i miejsca czasowego składowania wydobytego gruntu nienośnego w bezpiecznym miejscu, tak aby materiał ten, nie nadający się do wykorzystania budowlanego nie stanowił zanieczyszczenia terenu i/lub nie generował wpływów do podmokłych obniżeń terenu.
6. Wody z wykopów po wymianie gruntów odprowadzać do sąsiadujących podmokłych obniżeń terenu z wstępnym odmuleniem tej wody.
7. Prace związane z budową przejść dla dużych zwierząt (zielone mosty) prowadzić w taki sposób aby maksymalnie ograniczyć dewastację lasu w sąsiedztwie przyczółków tych obiektów. Konieczne jest właściwe zharmonizowanie przejść z otaczającym terenem.
8. Prace budowlane prowadzić ściśle we wskazanych liniach rozgraniczających przedsięwzięcia, a zaplecze budowy i place składowe materiałów budowlanych zlokalizować co najmniej 500 m od istniejących zadrzewień i obszarów cennych przyrodniczo, a w dolinach rzek wykluczyć zakładanie zaplecza budowy, miejsc

postoju sprzętu budowlanego, miejsc składowania materiałów budowlanych i odpadów.

9. Po zakończeniu każdego kolejnego odcinka budowy drogi należy jak najszybciej przeprowadzić prace porządkowe, zmierzające do zrekultywowania terenów zniszczonych w trakcie prac budowlanych oraz wywiezienia wszystkich czasowych elementów budowy (w tym odpadów).
10. Zapewnić nadzór specjalistów przyrodników (botanika, zoologa, ornitologa i herpetologa) na każdym etapie wykonywania prac budowlanych.
11. Prace związane z likwidacją zbiorników wodnych wykonywać po okresie rozrodczym płazów (optymalnym terminem wykonywania prac jest wrzesień).
12. Opracować w uzgodnieniu z herpetologiem harmonogram prac zabezpieczających możliwość rozprzestrzeniania się płazów poza istniejące zbiorniki wodne.
13. W przypadku likwidacji zbiorników wodnych należy odtworzyć podobny zbiornik w innym miejscu (konieczny nadzór herpetologa) w celu przeniesienia płazów w inne miejsce.
14. W trakcie prac unikać tworzenia okresowych zastoisk wodnych mogących być potencjalnymi miejscami rozrodu płazów, bądź też odpowiednio je zabezpieczać przed migrującymi płazami (od początku marca do końca maja).
15. W przypadku budowy drogi w odległości mniejszej niż 500 m od ważnych dla płazów zbiorników wodnych znajdujących się poza zasięgiem prac budowlanych – trzeba wykonać tymczasowe ogrodzenie z siatki o drobnych oczkach na odcinkach drogi, na których stwierdzono migrację płazów (konieczny nadzór herpetologa), w razie konieczności przenieść płazy na drugą stronę.
16. Nie dopuszczać do obniżenia poziomu wód gruntowych.
17. Ograniczyć do niezbędnego minimum stosowanie umocnień brzegów z koszy siatkowo-kamiennych, a w zamian stosować żywą wiklinę i naturalny kamień.
18. W przypadku konieczności wykonania prac regulacyjnych linii brzegowej, prace budowlane wykonywać poza okresem rozrodu ryb tj. poza okresem od 15 marca do 15 lipca.

2.2.2.- na terenie województwa podlaskiego:

1. Wszelkie prace związane z realizacją inwestycji prowadzić pod stałym nadzorem przyrodniczym w postaci specjalisty (specjalistów) przyrodnika z doświadczeniem w pracy w terenie, posiadającego wiedzę i umiejętność rozpoznawania gatunków/siedlisk w szerokim zakresie, którego zadaniem będzie kontrolowanie inwestycji, a w przypadku naruszenia zakazów określonych w ustawie o ochronie przyrody, wstrzymanie prac i wystąpienie o stosowne decyzje/zezwoleńia.
2. Ograniczyć do niezbędnego minimum wycinkę drzew, zwłaszcza starych i dziuplastych po wcześniejszej weryfikacji przez nadzór przyrodniczy. Prace związane z wycinką drzew i karczowaniem terenu prowadzić w okresie od 15 sierpnia do 01 marca tj. poza okresem lęgowym ptaków.
3. Prace w wykopach w obrębie strefy korzeniowej drzew prowadzić ręcznie i w okresie spoczynku zimowego drzew tj. od 01 października do 01 marca.
4. Nie dopuszczać do trwałego przesuszenia korzeni drzew i gleby. Odkryte korzenie zabezpieczyć przed przesuszeniem poprzez osłonięcie ściany wykopu od strony drzewa warstwą torfu i np. folii przy jednoczesnym stałym utrzymywaniu warstwy torfu w stanie wilgotnym.
5. Zebrany z pasa drogowego humus przeznaczyć do zadarniania nowego sąsiedztwa drogowego w miejscu sąsiadującym z obszarem zrywki. Glebę urodzajną z wykopów wykorzystać przy rekultywacji po zakończeniu robót.
6. Zaplanować sposób i miejsce czasowego składowania wydobytego gruntu nienośnego tak, aby materiał ten nie stanowił zanieczyszczenia terenu i nie generował spływów do podmokłych obniżen terenu.

7. Unikać tworzenia okresowych zastoisk wody mogących stanowić potencjalne miejsca rozrodu płazów.
8. Likwidację zbiorników wodnych lub ich części lub zastoisk wody wykonać po okresie rozrodu płazów (optymalnie wrzesień).
9. Wszelkie prace związane z likwidacją siedlisk płazów oraz ich odławianie i przenoszenie prowadzić po okresie rozrodczym, po uzyskaniu wymaganych prawem zezwoleń i pod stałym nadzorem herpetologa.
10. W przypadku konieczności likwidacji oczka wodnego w km 85+700, należy odtworzyć to siedlisko w innym miejscu w postaci zbiornika o powierzchni ok. 1000 m², głębokości max 1-2 m z łagodnym wypłycciem brzegów i 2-3 głębszymi dołkami w centralnej części. Nowy zbiornik powinien znajdować się w pobliżu zbiornika istniejącego, nie bliżej niż 200 m od pasa drogowego. Zamiast wykonania nowego zbiornika dopuszczalne jest dostosowanie innego istniejącego do ww. parametrów. Po obniżeniu lustra wody, penetracji dna i odłowieniu zwierząt należy je wypuścić w miejsca/siedliska poza zasięgiem robót budowlanych, w których wcześniej stwierdzono ich występowanie. Zasypanie osuszonej czasy zbiornika wykonać po odłowieniu zwierząt jednostronnym, małym frontem roboczym umożliwiając ucieczkę ewentualnych zwierząt.
11. Kontrolować zabezpieczenia studzienek kanalizacyjnych na etapie budowy w celu uniknięcia wpadnięcia zwierząt. Stwierdzone w studzienkach przez nadzór przyrodniczy osobniki przenieść w inne miejsce odpowiadające im pod względem siedliskowym.
12. Plac budowy zabezpieczyć przed wtargnięciem płazów i innych małych zwierząt poprzez zastosowanie płotków wykonanych np. z siatki o drobnych oczkach o wysokości minimum 50 cm nad powierzchnią gruntu, wkopanych na 10 cm w ziemię i wyposażonych w 5-10 centymetrową przewieszkę. W przypadku stwierdzenia przez nadzór przyrodniczy wysokiej aktywności płazów, również poza placem budowy, miejsca te dodatkowo zabezpieczyć.
13. Zastosować nadzór ichtiologiczny podczas prowadzenia prac ingerujących w ciek wodny. Prace ingerujące w koryta rzek prowadzić poza okresem tarła ryb i inkubacji ikry, który trwa od 5 marca do 15 lipca.
14. W celu zmniejszenia ewentualnego wpływu na siedliska łęgowe należy ograniczyć głębokie roboty ziemne w sąsiedztwie zbiorowisk łęgowych oraz zabezpieczyć głębokie wykopy w sąsiedztwie siedlisk hydrogeniczných przed odpływaniem wód gruntowych z terenu łągu.
15. Nie dopuścić do długotrwałego obniżenia poziomu wód, co może doprowadzić do ograniczenia powierzchni roślinności bagiennej na siedliskach hydrogeniczných;
16. Zaplecze budowy, miejsce postoju sprzętu budowlanego i place składowe materiałów budowlanych zlokalizować z dala od istniejących zadrzewień oraz poza terenem przyległym do cieków wodnych.
17. Maszyny i urządzenia tankować w miejscach wyznaczonych poza terenami dolin rzecznych.
18. Prace związane z budową przejść dla dużych zwierząt (zielone mosty) prowadzić w sposób maksymalnie minimalizujący dewastację lasu. Zapewnić właściwą harmonizację przejścia z otaczającym terenem.
19. Przejścia dla małych zwierząt – w przypadku zastosowania przekroju z okrągłych kręgów betonowych wykonać wylewkę betonową na dnie do 1/3 wysokości, w celu stworzenia płaskiego dna umożliwiającego dwukierunkowe przemieszczanie się płazów. Dno pokryć naturalnym podłożem.
20. W przypadku dróg dwujezdniowych zastosować doświetlenie powierzchni przejść dolnych biegnących pod jezdniami i oznaczonych jako MS, WS, MD poprzez zastosowanie otworów lub szczelin doświetleniowych w pasie rozdziału, wyposażonych w transparentny ekran akustyczny na całym obwodzie.

21. W przypadku braku możliwości zlokalizowania elementów systemu odwodnienia drogi i innych obcych urządzeń wyłącznie poza rejonem przejść dla zwierząt - zaproponować skuteczne działania mające na celu wyeliminowanie negatywnych oddziaływań tych urządzeń na zwierzęta.
22. W przypadku konieczności zastosowania oświetlenia drogi w rejonie przejść dla zwierząt, zastosować środki minimalizujące to oddziaływanie (np. właściwa lokalizacja, wysokość, rodzaj, dodatkowe zabezpieczenia itp.).

3. Wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w dokumentacji wymaganej do uzyskania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej:

3.1. W zakresie ochrony środowiska:

1. Zaprojektować ekrany akustyczne zgodnie z przedstawioną lokalizacją i o odpowiednich parametrach:

Lp.	Kilometraż		Parametry ekranów		Droga
	od	do	Długość [m]	Wysokość [m]	
Strona prawa					
EK1	1+980	3+780	1809,0	5,0	S61
EK2	6+760	7+160	400,0	5,0	S61
EK3	8+580	9+940	1354,0	5,0	S61
EK4	11+800	12+660	854,0	5,0	S61
EK5	20+400	20+940	539,0	5,0	S61
EK6	22+340	22+840	498,0	6,5	S61
EK7	26+700	27+020	319,0	6,0	S61
EK8	27+020	27+100	79,0	5,0	S61
EK9	27+260	27+920	658,0	5,0	S61
EK10	33+040	33+380	344,0	5,0	S61
EK10'	36+610	37+274	666,0	6,0	S61
EK12	58+060	59+232	1172,0	5,0	S61
EK13	60+520	61+180	660,0	5,0	S61
EK16	87+860	88+745	885,0	5,0	S61
EK17	89+449	89+920	470,0	5,0	S61
EK18	91+370	91+807	440,0	5,0	S61
EK53	5+460	5+670	210	5	DK64 (Etap II*)
EK54	6+200	6+422	223,0	5,0	DK64
EK47			558,0	5,0	S8 od Łomży do węzła „Podborze”
EK48			397,0	5,0	S8 od węzła „Podborze” w kierunku Białegostoku
EK49			129,0	5,0	
EK50			707,0	5,0	
Strona lewa					
EK19	3+360	3+780	419,0	6,5	S61
EK20	3+780	3+940	160,0	5,0	S61
EK21	6+160	7+060	900,0	5,0	S61
EK22	8+240	8+660	420,0	5,5	S61
EK23	9+480	9+940	460,0	5,0	S61
EK24	13+160	13+680	514,0	5,0	S61
EK25	19+200	19+760	558,0	5,5	S61

EK26	20+300	21+160	860,0	5,0	S61
EK27	26+440	26+860	419,0	5,5	S61
EK28	28+360	28+900	540,0	5,0	S61
EK29	31+980	32+540	560,0	5,0	S61
EK30	33+040	33+460	414,0	6,0	S61
EK31	33+460	33+500	39,0	5,5	S61
EK38	57+900	58+300	399,0	5,0	S61
EK39	59+080	59+759	679,0	5,0	S61
EK40	60+840	61+220	380,0	6,0	S61
EK41	62+871	63+720	1004,0	5,0	S61
EK42	81+983	82+233	249,0	5,0	S61
EK43	83+490	83+792	299,0	5,5	S61
EK44	86+320	86+600	279,0	5,0	S61
EK45	89+427	89+760	332,0	5,0	S61
EK46	91+535	91+765	408,0	5,0	S61
EK55	5+289	5+682	392,0	5,0	DK64
EK56	6+423	6+637	212,0	5,0	DK64
EK51			454,0	5,0	S8 od Łomży do węzła „Podborze”
EK52			155,0	6,5	S8 od węzła „Podborze” w kierunku Białegostoku

2. Zaprojektować chodniki na ciągach pieszych do Miejsc Obsługi Pasażerów.
3. Zaprojektować zbiorniki retencjonowania wód opadowych oraz (w uzasadnionych przypadkach) urządzeń do usuwania substancji ropopochodnych; na wylotach z systemów gromadzenia wód opadowych zaprojektować syfony oraz zasuwę odcinającą (ręczne lub automatyczne). W miarę możliwości zbiorniki retencyjne na wody opadowe i roztopowe lokalizować w miejscach wymagających najmniejszej ingerencji w tereny leśne.
4. Zaprojektować system przepustów umożliwiających zachowanie niezakłóconego przepływu wody w ciekach powierzchniowych po naturalnych kierunkach.
5. Zaprojektować system rowów trawiastych do odprowadzania wód opadowych i roztopowych z powierzchni drogowych.
6. Zaprojektować szczelny zbiornik na wody opadowe lub odcieki ze stref parkowania pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz z miejsc parkowania pojazdów uszkodzonych; na połączeniu ww. zbiornika z siecią kanalizacji deszczowej zaprojektować zasuwę odcinającą.

3.2. W zakresie ochrony przyrody i obszarów Natura 2000:

1. Drogę S61 obustronnie wygrodzić na całej długości siatką o minimalnej wysokości 2 m ponad powierzchnię ziemi i wkopaną w grunt na 50 cm. Ogrodzenie wykonać z siatki o zmniejszającej się wielkości oczek lub dogęścić ją dodatkową, umocowaną na ogrodzeniu drogowym, siatką o wielkości oczek 0,5x0,5cm, o wysokości 50 cm nad ziemię z 10-centymetrową przewieszką, wkopaną na głębokość 30 cm.
2. Uwzględnić adaptację zieleni istniejącej (drzew i krzewów) w projekcie nowych nasadzeń.
3. Ekran akustyczny w sąsiedztwie przejść dla dużych i średnich zwierząt wykonać jako nieprzezroczyste. W pozostałych miejscach dopuszcza się montaż ekranów przezroczystych wyposażonych w elementy zabezpieczające ptaki przed kolizją np.

akrylowe ekrany z poziomo zatopionymi czarnymi włóknami poliamidowymi o szerokości nie mniejszej niż 2 mm i rozmieszczonymi co 28 mm.

3.2.1. - na terenie województwa mazowieckiego:

1. Zaprojektować przejścia dla zwierząt na odcinkach drogi w km:
  - 5+285 – przejście dolne średnie (tunel),
  - 11+500 – przejście dolne średnie (tunel),
  - 12+831 – przejście małe (przepust wodny zmodyfikowany),
  - 14+580 – przejście dolne średnie (pod poszerzonym mostem),
  - 15+580 – przejście małe (przepust wodny zmodyfikowany),
  - trzy przejścia dla płazów i gadów w kaskadzie co 50 m w km: 15+895, 15+945 oraz 15+995,
  - 16+669 – przejście małe (przepust wodny zmodyfikowany),
  - 18+920 - przejście dolne średnie (pod poszerzonym mostem),
  - 19+636 - przejście małe (przepust wodny zmodyfikowany),
  - 21+700 – przejście dolne duże (pod estakadą drogową).
2. Zaprojektować konstrukcje uniemożliwiające wtargnięcie zwierząt na jezdnię – rampy dla herpetofauny i ogrodzenia z siatki dla zwierząt średnich i dużych, kierujące do przejść dla nich:
  - a) płoty o wysokości 2,5 m na odcinkach drogi w km:
    - 1+200 – 7+300 (obustronne),
    - 9+700 – 12+300 (obustronne),
    - 14+400 – 14+800 (obustronne),
    - 18+800 – 19+1000 (obustronne),
    - 21+500 – 22+200 (obustronne).
  - b) rampy dla płazów, gadów i gryzoni o wysokości do 0,5 m na odcinkach drogi w km:
    - 4+350 – 4+520 (obustronne),
    - 12+800 – 13+000 (obustronne),
    - 15+500 – 15+660 (obustronne),
    - 15+800 – 16+100 (obustronne),
    - 16+590 – 16+790 (obustronne),
    - 19+560 – 19+700 (obustronne).

3.2.2.- na terenie województwa podlaskiego:

1. Wykonać przejścia dla zwierząt:

Symbol obiektu w dokumentacji projektowej	Typ przejścia	Przybliżony kilometraż przejścia	Minimalne parametry przejścia	Uwagi
MS/PZ-40	Przejście dolne duże pod estakadą drogową	21+700	Szer. 98,7 m Wys. 5 m	Przejście dla zwierząt dużych doliną rzeki Ruż
-	Przejście dolne małe	23+000	Szer. 2,0 m Wys. 1,5 m	Dostosować most na rzece Muzga do pełnienia funkcji przejścia dla małych zwierząt
-	Przejście dolne małe	26+395	Szer. 6,0 m Wys. 3,5 m	Dostosować przejazd gospodarczy do wymogów przejścia dla małych i średnich zwierząt
WS/PZ-47	Przejście dolne	27+100	Szer. 11 m	-

	średnie-tunel		Wys. 3,5 m	
-	Przejście dolne średnie	28+200	Szer. 16 m Wys. 5 m	Dostosować wiadukt nad linią kolejową do wymogów zintegrowanego przejścia dla średnich zwierząt
P/PZ-55 P/PZ-56	Przepusty dla płazów	33+000 33+050	Każdy: szer. 2,5 m wys. 1,5 m	2 przepusty skrzynkowe dla płazów w kaskadzie co 50m
MS/PZ-59	Przejście dolne średnie- tunel	35+315	Szer. 38,9 m Wys. 4,8 m	Most nad rzeką Łomżyczką, przejście zintegrowane z drogą powiatową
MS/PZ-96	Przejście dolne średnie pod poszerzonym mostem	57+978	Szer. 10 m (strefa dostępna dla zwierząt) Wys. 4,6 m	Most o całkowitej szerokości 33,9 m nad rowem bez nazwy, obustronne suche przęsła o szerokości równej szerokości cieku, pod przejściem 2 drogi serwisowe o nawierzchni gruntowej
MS/PZ-102	Przejście średnie dołem pod poszerzonym mostem	61+172	Szer. 15 m Wys. 5 m	Most na cieku bez nazwy, obustronne suche przęsła każde o szerokości równej min. szerokości cieku
WS/PZ-104	Przejście dolne duże pod estakadą drogową	62+170	Szer. 79,9 m Wys. 5,0 m	Estakada
P/PZ-108 P/PZ-109 P/PZ-110 P/PZ-111	Przepusty dla płazów i gadów	65+423 65+473 65+523 65+573	Każdy: Szer. 2,5 m Wys. 1,5 m	4 przepusty skrzynkowe w kaskadzie co 50 m
W/PZ-115	Przejście duże górne – zielony most	68+632	Szerokość w najwęższym miejscu 60 m	Zielony most obejmuje również drogę zbiorczą, stosunek szerokości obiektu do długości przejścia powinien być większy niż 0,8
MS/PZ-117	Przejście dołem pod poszerzonym mostem	77+586	Szer. 15 m Wys. 3,5 m	Przejście dla zwierząt średnich, obustronne suche przęsła, każde o szerokości równej min. szerokości cieku
P/PZ-119 P/PZ-120 P/PZ-121 P/PZ-122 P/PZ-123	Przepusty dla płazów i gadów	78+156 78+206 78+256 78+306 78+356	Każdy: Szer. 2,5 m Wys. 1,5 m	5 przepustów w kaskadzie co 50 m
P/PZ-124	Przejście małe – przepust wodny zmodyfikowany	78+626	Przepust prostokątny szer. 2 m wys. 1,5 m lub okrągły $\varnothing =$ 2,5 m	Przejście dla zwierząt małych, w tym płazów wyposażone w obustronne półki o minimalnej szerokości 0,5 m
P/PZ-127 P/PZ-128 P/PZ-129	Przepusty dla płazów i gadów	80+055 80+105 80+155	Każdy: Szer. 2,5 m Wys. 1,5 m	3 przepusty skrzynkowe w kaskadzie co 50 m

P/PZ-131 P/PZ-132	Przepusty dla płazów i gadów	82+090 82+140	Każdy: Szer. 2,5 m Wys. 1,5 m	2 przepusty skrzynkowe w kaskadzie co 50 m
P/PZ-136	Przejście małe - przepust wodny zmodyfikowany	84+025	Szer. 2 m Wys. 1,5 m	Przejście dla zwierząt małych, przepust prostokątny, obustronne półki o szerokości min. 0,5 m
P/PZ-137 P/PZ-138	Przepusty dla płazów i gadów	84+075 84+125	Każdy: Szer. 1,5 m Wys. 1,0 m	2 przepusty skrzynkowe w kaskadzie co 50 m
P/PZ-139 P/PZ-140	Przepusty dla płazów i gadów	84+660 84+700	Każdy: Szer. 2,5 m Wys. 1,5 m	2 przepusty skrzynkowe w kaskadzie co 40 m
WS/PZ-141	Przejście duże pod estakadą drogową	85+691	Szer. 67 m Wys. 5 m	Estakada, drogę zbiorczą (serwisową) również poprowadzić na równoległej estakadzie
MS/PZ-143	Przejście dołem pod poszerzonym mostem	86+723	Szer. 15 m Wys. 3,5 m	Most na cieku, obustronne suche przęsła każde o szerokości równej min. szerokości cieku
MS/PZ-146	Przejście dołem pod poszerzonym mostem	88+370	Szer. 15 m Wys. 3,0 m	Most na cieku, obustronne suche przęsła każde o szerokości równej min. szerokości cieku
P/PZ-147 P/PZ-148 P/PZ-149	Przepusty dla płazów i gadów	88+728 88+768 88+808	Każdy: Szer. 2,5 m Wys. 1,5 m	3 przepusty skrzynkowe w kaskadzie co 40 m
MS/PZ-151	Przejście dołem pod poszerzonym mostem	89+887	Szer. 15 m Wys. 4 m	Most na cieku, obustronne suche przęsła każde o szerokości równej min. szerokości cieku
W/PZ-153	Przejście duże górne – zielony most	90+490	Szerokość w najwęższym miejscu 60 m	Zielony most obejmuje również drogę zbiorczą, stosunek szerokości obiektu do długości przejścia powinien być większy niż 0,8

Południe Łomży – w ciągu DK63

WD/PZ-63/7	Przejście dolne średnie - tunel	146+575	Szer. 11 m Wys. 3,5 m	-
W/PZ-63/10	Przejście duże górne – zielony most	151+250	Szerokość w najwęższym miejscu 50 m	stosunek szerokości obiektu do długości przejścia powinien być większy niż 0,8

Mała obwodnica Kisielnicy – w ciągu DK 63

WD/PZ-63/1	Przejście dołem pod poszerzonym mostem	141+410	Szer. 20 m (strefa dostępna dla zwierząt) Wys. 4,6 m	Przejście dla zwierząt średnich, most o szerokości całkowitej 33,9 m, obustronne suche przęsła każde o szerokości równej min. szerokości cieku, pod przejściem droga serwisowa o nawierzchni gruntowej
------------	--	---------	---	--

2. W przypadku przejść dolnych pod poszerzonymi mostami, po każdej stronie cieku zapewnić przestrzeń migracyjną dla zwierząt nie mniejszą niż jego szerokość.
3. Na obiektach stanowiących przejścia dla zwierząt średnich i dużych zlokalizowanych w ciągu drogi ekspresowej oraz na odcinkach po 50 m w obie strony od krawędzi przejścia, w miejscach gdzie nie zostaną wykonane ekrany akustyczne, wybudować osłony antyolśnieniowe.
4. Pod obiektami pełniącymi funkcję przejść dla zwierząt dużych i średnich wyłożyć karpy korzeniowe, kłody, gałęzie, pnie i głązy lub inne naturalne elementy stanowiące schronienie dla zwierząt i zabezpieczające przed penetracją ludzi.
5. Maksymalne nachylenie powierzchni przejścia górnego i nasypów najścia nie może być większe niż 15%.
6. Najścia do przejść dla dużych i średnich zwierząt obsadzić krzewami i drzewami rodzimych gatunków, powierzchnię uformować z naturalnego podłoża (gleba, piasek lub żwir).
7. Przepusty wodne zmodyfikowane dla małych zwierząt wyposażyć w obustronne półki podwieszane bądź ukształtowane półki ziemne, z naturalnego podłoża, o szerokości nie mniejszej niż 0,5 m każda. Półki szczelnie i łagodnie połączyć z terenem wokół przepustu.
8. W km 21+500-22+200, 26+900-27+300, 34+810-35+400, 57+850-58+100, 61+080-62+600, 66+700-69+650, 77+450-77+750, 79+200-82+000, 83+000-87+000, 88+250-88+450, 89+600-91+300, 141+300-141+500 (DK 63 - mała obwodnica Kisielnicy), 144+250-151+368 (DK 63 – południe Łomży) wykonać obustronne ogrodzenia drogowe z siatki o wysokości 2,5 m mające na celu ochronę przed wtargnięciem zwierząt na drogę oraz nakierowanie do przejść dla zwierząt.
9. W km 32+900-33+150, 65+300-65+700, 78+000-78+700, 80+000-80+200, 82+030-82+250, 83+850-84+200, 84+500-84+750, 88+700-88+880 wykonać obustronne rampy z trwałych materiałów np. betonowych o minimalnej wysokości 0,5 m naprowadzające drobne zwierzęta do przepustów pod drogą i pełniące funkcję zabezpieczającą przed wejściem na jezdnię.
10. Systemy wygrodzień nie mogą posiadać przerw i powinny być w sposób szczelny zespolone z przepustami ekologicznymi i innymi obiektami drogowymi np. ekranami akustycznymi.
11. Drogi zintegrowane z obiektami pełniącymi funkcję przejść dla zwierząt na odcinku pod obiektem oraz w strefie najścia na przejście wykonać o nawierzchni gruntowej. Dopuszcza się odstępstwo w przypadku drogi powiatowej przebiegającej w rejonie przejścia MS/PZ-59.
12. Odprowadzanie wody z wykopów do sąsiadujących obniżen terenu wykonać po uprzednim wstępnym jej odmuleniu. Nie odprowadzać wody do torfowisk, w tym torfowiska w km 84+000.
13. Zaproponować rozwiązania minimalizujące wpływ na torfowisko przejściowe zlokalizowane w km 84+000 np. estakadę drogową obejmującą nie tylko torfowisko, ale również w miarę możliwości teren przylegający. Sugeruje się również, aby wszystkie estakady posiadały wysokość minimum 10 m od powierzchni terenu.

4. Wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii:

Przedsięwzięcie nie zalicza się do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 kwietnia 2002 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 535, ze zm.) w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu

o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

5. Wymogi w zakresie ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których przeprowadzono postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Przedsięwzięcie nie będzie oddziaływać transgranicznie.

II. Stwierdzam konieczność zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko poprzez monitoring w następującym zakresie:

1. Obowiązek zapobiegania i ograniczania oddziaływania należy zrealizować poprzez zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko, określonych w niniejszej decyzji.
2. Na etapie budowy zaleca się lustrację terenu przebiegu drogi i w razie napotkania roślin objętych ochroną gatunkową dokonywać przesadzeń we wskazane przez botanika miejsca lub niszczenia roślin po wcześniejszym uzyskaniu odpowiedniej zgody administracyjnej.
3. Na etapie budowy zaleca się lustrację terenu i w razie stwierdzenia pojawiania się zwierząt objętych ochroną gatunkową dokonanie przeniesienia poszczególnych osobników poza teren inwestycji jak również wykonanie zabezpieczeń uniemożliwiających dostawanie się zwierząt na teren budowy.
4. Po zrealizowaniu inwestycji przeprowadzić co najmniej 4-letni monitoring skuteczności funkcjonowania przejść dla zwierząt - regularne kontrole stanu technicznego i drożności przejść oraz stanu technicznego grodzień i rozwoju roślinności, a także weryfikacja użyteczności zaprojektowanych przejść dla zwierząt. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przywracać do stanu właściwego – naprawy.
5. Monitoringiem skuteczności objąć wszystkie przejścia dla średnich i dużych zwierząt oraz część przejść dla zwierząt małych, a sprawozdania z monitoringu należy corocznie przedłożyć Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Białymstoku;
6. W przypadku konieczności likwidacji zbiornika w km 85+700, ze względu na możliwość schodzenia się płazów do nieistniejącego już zbiornika, w ramach monitoringu przyrodniczego po zlikwidowaniu zbiornika wykonać kontrole herpetologiczne w okresie migracji i rozrodu płazów.
7. Dokonywać przeglądów eksploatacyjnych urządzeń oczyszczających wody opadowe 2 razy do roku, w okresie wiosennym oraz jesiennym.

III. Konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania:

W niniejszej decyzji nie ustala się obowiązku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Ewentualny obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania może wynikać z ponownej oceny oddziaływania na środowisko oraz z przeprowadzonej analizy porealizacyjnej.

IV. Nakładam obowiązek przedstawienia analizy porealizacyjnej w następującym zakresie:

1. Badania poziomu hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej w niżej wymienionym kilometrażu:
  - 2+100 – 3+000 – strona prawa;
  - 6+350 – strona lewa;
  - 6+800 – strona lewa;

- 8+820 – strona prawa;
- 9+700 – strona prawa i strona lewa;
- 32+050 – 32+500 – strona lewa;
- 58+000 – 58+200 – strona prawa;
- 58+100 – 58+400 – strona lewa;
- 60+600 – 61+000 – strona prawa;
- 86+450 – strona lewa;
- 87+950 – 88+250 – strona prawa;
- 91+500 – 91+700 – strona lewa.

Analizę porealizacyjną sporządzić po upływie roku od dnia oddania przedsięwzięcia do użytkowania i przedstawić w terminie 18 miesięcy od dnia oddania przedsięwzięcia do użytkowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Białymstoku.

Jeżeli analiza porealizacyjna wykaże niedotrzymanie standardów jakości środowiska, zastosować odpowiednie dodatkowe zabezpieczenia minimalizujące negatywne oddziaływanie przedmiotowej inwestycji (m.in.: zaprojektować dodatkowe ekrany akustyczne) lub utworzyć obszar ograniczonego użytkowania.

V. Stwierdzam konieczność przeprowadzenia ponownej oceny oddziaływania na środowisko w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej z uwagi na przesłanki wynikające z art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.).

VI. Załącznik nr 1 pn. Charakterystyka przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej S 61 Ostrów Mazowiecka – Łomża – Stawiski – Szczuczyn – Elk – Raczki – Suwałki – Budzisko – granica państwa (Kowno) na odcinku Ostrów Mazowiecka (S8) – Łomża – Stawiski – Szczuczyn (z wyłączeniem obwodnicy Stawisk) stanowi integralną część niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 22 marca 2012 r. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku wystąpiła do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na budowie drogi ekspresowej S 61 Ostrów Mazowiecka – Łomża – Stawiski – Szczuczyn – Elk – Raczki – Suwałki – Budzisko – granica państwa (Kowno) na odcinku Ostrów Mazowiecka (S8) – Łomża – Stawiski – Szczuczyn (z wyłączeniem obwodnicy Stawisk), przebiegającej przez tereny dwóch województw: podlaskiego i mazowieckiego, przedkładając następujące dokumenty: raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w trzech egzemplarzach (wraz z ich zapisem w formie elektronicznej), poświadczony przez właściwy organ kopie map ewidencyjnych obejmujące przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmujące obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie, wypis z rejestru gruntów obejmujący przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie oraz obejmujący obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie.

Wnioskowane przedsięwzięcie należy do I grupy przedsięwzięć wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 31 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213 poz. 1397 ze zm.). Zgodnie z art. 75 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwszy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.),

organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla wnioskowanego przedsięwzięcia jest regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Zgodnie z art. 75 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.), organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia wykraczającego poza obszar jednego województwa jest regionalny dyrektor ochrony środowiska, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, w porozumieniu z zainteresowanymi regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska. W przedmiotowej sprawie właściwym organem do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, natomiast organem współdziałającym jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie.

Po przeanalizowaniu przedłożonych dokumentów wymaganych art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.), Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniu 23 marca 2012r. wszczął postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz wystąpił do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku i Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o zaopiniowanie przedmiotowego przedsięwzięcia oraz do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie o uzgodnienie warunków jego realizacji i eksploatacji. Jednocześnie zgodnie z art. 74 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.), oraz art. 10 § 1 i art. 49 Kpa o tym fakcie poinformował strony postępowania poprzez obwieszczenie z dnia 28 marca 2012 r., znak: WOOS-II.4200.1.2012.DK.

Obwieszczenie zamieszczone zostało w Biuletynie Informacji Publicznej tut. urzędu w dniu 28 marca 2012 r. oraz wywieszono na minimum 14 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniach od 28 marca 2012 r. do 18 kwietnia 2012 r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łomży w dniach od 2 kwietnia 2012r. do 18 kwietnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Piątnica w dniach od 30 marca 2012r. do 13 kwietnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwin w dniach od 30 marca 2012r. do 14 kwietnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Mały Płock w dniach od 30 marca 2012r. do 18 czerwca 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łomża w dniach od 4 kwietnia 2012r. do 18 kwietnia 2012r., w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Łomża w dniach od 27 kwietnia 2012r. do 11 maja 2012r., na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w dniach od 2 kwietnia 2012r. do 19 kwietnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie w dniach od 30 marca 2012r. do 24 kwietnia 2012r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wąsosz w dniach od 10 kwietnia 2012r. do 24 kwietnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Grabowo w dniach od 2 kwietnia 2012r. do 20 kwietnia 2012r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śniadowo w dniach od 2 kwietnia 2012r. do 16 kwietnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w dniach od 2 kwietnia 2012r. do 16 kwietnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Ostrów Mazowiecka w dniach od 3 kwietnia 2012r. do 17 kwietnia 2012r., na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Stary Lubotyń w dniach od 5 kwietnia 2012 r. do 19 kwietnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Stawiskach w dniach od 2 kwietnia 2012r. do 16 kwietnia 2012r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Zambrów w dniach od 4 kwietnia 2012r. do 18 kwietnia 2012r.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku opinią z dnia 15 maja 2012 r. (data wpływu 16 maja 2012 r.), nr 211/NZ/2012, znak: NZ 9027.8.2.2012 pozytywnie zaopiniował wnioskowane przedsięwzięcie i określił warunek jego realizacji:

- dojście pieszych do Miejsc Obsługi Pasażerów wykonać w sposób nie zagrażający zdrowiu i życiu ludzi (budowa chodników). Warunek ten został uwzględniony w niniejszej decyzji.

Wnioskowane przedsięwzięcie pozytywnie zaopiniował również Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie opinią z dnia 30 maja 2012r. (data wpływu 8 czerwca 2012 r.), nr SW.11194/2012, znak: ZNS.9022.2.00018.2012.PN i określił warunki jego realizacji:

- zrealizować zabezpieczenia akustyczne w otoczeniu projektowanej drogi ekspresowej (w obrębie terenów podlegających ochronie akustycznej) w formie przewidzianej w raporcie (ekrany akustyczne).
- w celu ograniczenia hałasu, na etapie realizacji przedsięwzięcia, prace budowlane w pobliżu terenów zamieszkałych należy wykonywać w porze dziennej (godz. od 6⁰⁰ do 22⁰⁰); w wyjątkowych sytuacjach prace budowlane w porze nocnej należy ograniczać do niezbędnego minimum. Zaplecze budowy i parku maszyn budowlanych należy lokalizować w możliwie jak największej odległości od terenów z zabudową chronioną. Należy zapewnić odpowiedni dobór maszyn budowlanych o najmniejszej możliwej mocy akustycznej.
- podczas eksploatacji przedmiotowej drogi ekspresowej należy zadbać o utrzymanie jej nawierzchni w dobrym stanie technicznym.
- zaplecze budowy (w szczególności miejsca postoju i konserwacji maszyn budowlanych) należy zabezpieczyć przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do gruntu i wód, a powstające odpady zagospodarować zgodnie z zasadami określonymi w obowiązujących przepisach.
- po zrealizowaniu inwestycji należy wykonać analizę porealizacyjną obejmującą pomiary hałasu na terenach podlegających ochronie akustycznej (w szczególności pomiary hałasu w rejonach, dla których w raporcie o oddziaływaniu inwestycji na środowisko przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku).
- po zrealizowaniu inwestycji i wykonaniu analizy porealizacyjnej, w przypadku niedotrzymania standardów jakości środowiska, należy zastosować odpowiednie dodatkowe zabezpieczenia minimalizujące negatywne oddziaływanie przedmiotowej inwestycji (m.in.: zwiększenie izolacyjności akustycznej stolarki okiennej w budynkach podlegających ochronie akustycznej).

Wyżej wymienione warunki zostały uwzględnione w niniejszej decyzji.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismami z dnia 9 maja 2012r. oraz 28 sierpnia 2012r. przekazał swoje uwagi dotyczące analizowanej inwestycji. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku pismami z dnia 25 czerwca 2012 r. oraz 4 września 2012r. wezwał Inwestora do uzupełnienia braków w raporcie o oddziaływaniu na środowisko. W dniach 1 sierpnia 2012r. oraz 5 października 2012r. Inwestor uzupełnił wskazane braki, które w dniach 2 sierpnia 2012r. oraz 11 października 2012r. zostały przesłane Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie do ponownego uzgodnienia warunków realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 9 listopada 2012r. (data wpływu 19 listopada 2012r.), znak: WOOŚ-II.4200.3.2012.DŚ zaopiniował pozytywnie przedmiotową inwestycję w granicach województwa mazowieckiego i ustalił warunki jej realizacji i eksploatacji:

- W zakresie ochrony przyrody i obszarów Natura 2000:
  1. Prace związane z wycinką drzew, karczowaniem, usuwaniem roślinności zielnej, przemieszczaniem mas ziemi oraz prace w dolinach rzek prowadzić w okresie pozalęgowym ptaków tj. od 15 sierpnia do 1 marca.
  2. Ograniczyć do niezbędnego minimum wycinanie drzew starych i dziuplastych.
  3. Roboty ziemne, w sąsiedztwie drzew na terenach leśnych prowadzić w krótkich okresach czasu, aby nie doprowadzić do przesuszenia korzeni drzew.
  4. Zbierany z pasa drogowego humus przeznaczyć do zadarnienia nowego sąsiedztwa drogowego w miejscu sąsiadującym z obszarem zrywki i nie wywozić humusu na znaczne odległości od miejsca pozyskania.

5. Zaplanować z wyprzedzeniem sposoby i miejsca czasowego składowania wydobytego gruntu nienośnego w bezpiecznym miejscu, tak aby materiał ten, nie nadający się do wykorzystania budowlanego nie stanowił zanieczyszczenia terenu i/lub nie generował spływów do podmokłych obniżeń terenu.
6. Wody z wykopów po wymianie gruntów odprowadzać do sąsiadujących podmokłych obniżeń terenu z wstępnym odmuleniem tej wody.
7. Prace związane z budową przejść dla dużych zwierząt (zielone mosty) prowadzić w taki sposób aby maksymalnie ograniczyć dewastację lasu w sąsiedztwie przyczółków tych obiektów. Konieczne jest właściwe zharmonizowanie przejść z otaczającym terenem.
8. Prace budowlane prowadzić ściśle w pasie drogowym, a zaplecze budowy i place składowe materiałów budowlanych zlokalizować co najmniej 500 m od istniejących zadrzewień i obszarów cennych przyrodniczo, a w dolinach rzek wykluczyć zakładanie zaplecza budowy, miejsc postoju sprzętu budowlanego, miejsc składowania materiałów budowlanych i odpadów.
9. Po zakończeniu każdego kolejnego odcinka budowy drogi należy jak najszybciej przeprowadzić prace porządkowe, zmierzające do zrekultywowania terenów zniszczonych w trakcie prac budowlanych oraz wywiezienia wszystkich czasowych elementów budowy (w tym odpadów).
10. Zapewnić nadzór specjalistów przyrodników (botanika, zoologa, ornitologa i herpetologa) na każdym etapie wykonywania prac budowlanych.
11. Prace związane z likwidacją zbiorników wodnych wykonywać po okresie rozrodczym płazów (optymalnym terminem wykonywania prac jest wrzesień).
12. Opracować w uzgodnieniu z herpetologiem harmonogram prac zabezpieczających możliwość rozprzestrzeniania się płazów poza istniejące zbiorniki wodne.
13. W przypadku likwidacji zbiorników wodnych należy odtworzyć podobny zbiornik w innym miejscu (konieczny nadzór herpetologa) w celu przeniesienia płazów w inne miejsce.
14. W trakcie prac unikać tworzenia okresowych zastoisk wodnych mogących być potencjalnymi miejscami rozrodu płazów, bądź też odpowiednio je zabezpieczać przed migrującymi płazami (od początku marca do końca maja).
15. W przypadku budowy drogi w odległości mniejszej niż 500 m od ważnych dla płazów zbiorników wodnych znajdujących się poza zasięgiem prac budowlanych – trzeba wykonać tymczasowe ogrodzenie z siatki o drobnych oczkach na odcinkach drogi, na których stwierdzono migrację płazów (konieczny nadzór herpetologa), w razie konieczności przenieść płazy na drugą stronę.
16. Ekran ochronny zabezpieczyć poprzez naklejenie widocznych pasów przed ewentualnymi kolizjami z awifauną.
17. Nie dopuszczać do obniżenia poziomu wód gruntowych.
18. Ograniczyć do niezbędnego minimum stosowanie umocnień brzegów z koszy siatkowo-kamiennych, a w zamian stosować żywą wiklinę i naturalny kamień.
19. W przypadku konieczności wykonania prac regulacyjnych linii brzegowej, prace budowlane wykonywać poza okresem rozrodu ryb tj. poza okresem od 15 marca do 15 lipca.
20. Zaprojektować przejścia dla zwierząt na odcinkach drogi w km:
  - 5+285 – przejście dolne średnie (tunel),
  - 11+500 – przejście dolne średnie (tunel),
  - 12+831 – przejście małe (przepust wodny zmodyfikowany),
  - 14+580 – przejście dolne średnie (pod poszerzonym mostem),
  - 15+580 – przejście małe (przepust wodny zmodyfikowany),
  - trzy przejścia dla płazów i gadów w kaskadzie co 50 m w km: 15+895, 15+945 oraz 15+995,
  - 16+669 – przejście małe (przepust wodny zmodyfikowany),
  - 18+920 - przejście dolne średnie (pod poszerzonym mostem),

- 19+636 - przejście małe (przepust wodny zmodyfikowany),
  - 21+700 – przejście dolne duże (pod estakadą drogową).
21. Zaprojektować konstrukcje uniemożliwiające wtargnięcie zwierząt na jezdnię – rampy dla herpetofauny i ogrodzenia z siatki dla zwierząt średnich i dużych, kierujące do przejść dla nich:
- a) płoty o wysokości 2,5 m na odcinkach drogi w km:
- 1+200 – 7+300 (obustronne),
  - 9+700 – 12+300 (obustronne),
  - 14+400 – 14+800 (obustronne),
  - 18+800 – 19+1000 (obustronne),
  - 21+500 – 22+200 (obustronne).
- b) rampy dla płazów, gadów i gryzoni o wysokości do 0,5 m na odcinkach drogi w km:
- 4+350 – 4+520 (obustronne),
  - 12+800 – 13+000 (obustronne),
  - 15-500 – 15+660 (obustronne),
  - 15+800 – 16+100 (obustronne),
  - 16+590 – 16+790 (obustronne),
  - 19+560 – 19+700 (obustronne).
22. Ekran akustyczny projektowany w sąsiedztwie przejść dla zwierząt średnich i dużych, wykonać z materiałów nieprzezroczystych.
23. Włączyć do projektów nowych nasadzeń już istniejącą zielen (drzewa i krzewy).
24. W ramach monitorowania ewentualnego oddziaływania inwestycji na etapie budowy na florę i faunę znajdującą się na terenie inwestycji jak i w jej sąsiedztwie zaleca się:
- lustrację terenu przebiegu drogi i w razie napotkania roślin objętych ochroną gatunkową dokonywać przesadzeń we wskazane przez botanika miejsca lub niszczenia roślin po wcześniejszym uzyskaniu odpowiedniej zgody administracyjnej,
  - lustrację terenu i w razie stwierdzenia pojawiania się zwierząt objętych ochroną gatunkową dokonanie przeniesienia poszczególnych osobników poza teren inwestycji jak również wykonanie zabezpieczeń uniemożliwiających dostawanie się zwierząt na teren budowy,
  - prowadzić monitoring stanu ogrodzeń drogi i wykorzystywania przejść przez zwierzęta, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości przywracać do stanu pierwotnego – naprawy.
- W zakresie ochrony powietrza:
    1. Wszelkie prace prowadzić przy użyciu sprawnego technicznie sprzętu, eksploatowanego i konserwowanego w sposób prawidłowy, spełniającego normy dotyczące emisji spalin.
    2. W trakcie prowadzenia prac budowlanych ograniczać emisję substancji gazowych i pyłowych do powietrza poprzez zachowanie wysokiej kultury robót, a w szczególności przez: wyłączanie silników samochodów i maszyn roboczych w czasie przerw w pracy, systematyczne sprzątanie oraz zraszanie wodą placu budowy (w zależności od potrzeb), uważne ładowanie materiałów sypkich do skrzyń ładunkowych samochodów ciężarowych (przykrywanych plandekami, również na czas transportu ziemi).
    3. Masy bitumiczne transportować wywrotkami wyposażonymi w opony.
  - W zakresie gospodarki odpadami i ochrony gleb:
    1. Przed przystąpieniem do prac budowlanych należy zdjąć warstwę urodzajną gleby (humus), zdeponować ją w wyznaczonym miejscu zabezpieczonym przed zanieczyszczeniem, a następnie wykorzystać w miarę możliwości we własnym zakresie do urządzenia terenów zielonych m. in. do zadarniania skarp i rowów.

2. Masy ziemne (jeżeli nie będą zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi) wykorzystać w pierwszej kolejności przy realizacji inwestycji, do robót ziemnych np. budowy nasypów, niwelacji terenu; pozostałą część przekazywać uprawnionym podmiotom do zagospodarowania.
  3. Miejsce składowania materiałów budowlanych zorganizować w sposób zabezpieczający przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego.
  4. Powstające na etapie realizacji inwestycji odpady niebezpieczne magazynować selektywnie w zamkniętych, szczelnych i oznakowanych pojemnikach lub kontenerach, odpornych na działanie składników umieszczanych w nich odpadów, miejsce ich składowania zabezpieczyć przed wpływem warunków atmosferycznych oraz wstępem osób nieupoważnionych, następnie odpady przekazywać uprawnionym podmiotom do odzysku lub unieszkodliwiania.
  5. Demontaż elementów konstrukcyjnych zawierających azbest, w trakcie rozbiórki obiektów kolidujących z drogą, zlecić wyspecjalizowanemu podmiotowi, posiadającemu stosowne zezwolenia na prowadzenie prac demontażowych oraz transport odpadów zawierających azbest do unieszkodliwiania.
  6. Wytworzone na etapie realizacji przedsięwzięcia odpady inne niż niebezpieczne gromadzić selektywnie (w zależności od ich rodzaju, możliwości dalszego zagospodarowania czy przetworzenia) w wyznaczonym miejscu, w sposób który zabezpieczy przed zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego, odpady przekazywać uprawnionym podmiotom w celu odzysku lub unieszkodliwiania.
- W zakresie gospodarki wodno-ściekowej:
    1. Do realizacji przedsięwzięcia wykorzystywać sprawny technicznie sprzęt, który zapewni zabezpieczenie gruntu przed wyciekami płynów technicznych.
    2. Miejsca parkowania, tankowania i obsługi pojazdów oraz maszyn wykorzystywanych na etapie realizacji przedsięwzięcia zorganizować na terenie o szczelnym podłożu; tankowanie pojazdów i maszyn roboczych wykonywać z zachowaniem ostrożności.
    3. Miejsca prowadzenia robót oraz miejsca parkowania, tankowania i obsługi pojazdów oraz maszyn wyposażać w środki do neutralizacji rozlanych substancji ropopochodnych.
    4. W miejscach prowadzenia robót rozstawić toalety przewoźne i zapewnić ich opróżnianie przez uprawnione do tego podmioty.
    5. Obiekty zapleczy budowy i miejsca składowania materiałów lokować możliwie daleko od cieków powierzchniowych oraz od obszarów zagrożonych powodzią.
    6. W przypadku konieczności odwadniania wykopów (np. pod przyczółki i podpory obiektów mostowych) do minimum ograniczyć czas pompowania wody; wodę z odwadniania wykopów odprowadzać do odbiorników powierzchniowych, po uprzednim oczyszczeniu z piasku i zawiesiny; na zrzut wody uzyskać stosowne pozwolenie.
    7. W trakcie realizacji i użytkowania przedsięwzięcia zapewnić niezakłócony przepływ wody w ciekach po naturalnych kierunkach przez zastosowanie odpowiedniej ilości przepustów o parametrach dostosowanych do charakterystyki poszczególnych cieków.
    8. W przypadku kolizji przedsięwzięcia z istniejącą siecią drenarską odtworzyć przerwane połączenia ww. sieci.
    9. Wody opadowe i roztopowe z powierzchni drogowej odprowadzać do okolicznych odbiorników powierzchniowych poprzez systemy rowów trawiastych, zbiorniki retencyjne oraz (w uzasadnionych przypadkach) urządzenia do usuwania substancji ropopochodnych.
    10. Zastosowane urządzenia odwadniające drogę i pas drogowy nie mogą powodować zmiany stosunków wodnych na przyległych terenach podmokłych.

11. Wody opadowe i roztopowe z miejsca obsługi podróżnych (MOP) gromadzić w zbiorniku retencyjnym i odprowadzać do wód powierzchniowych po uprzednim podczyszczeniu w separatorze substancji ropopochodnych.
  12. Zapewnić stałą drożność systemu odprowadzającego wody opadowe z powierzchni drogowych i MOP oraz systematycznie poddawać konserwacji i czyszczeniu urządzenia do podczyszczania wód opadowych.
  13. Wody opadowe i odcieki z miejsc postojowych dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz miejsc przeznaczonych do parkowania uszkodzonych pojazdów odprowadzać do szczelnych zbiorników, połączonych z systemem kanalizacji deszczowej za pomocą rurociągów wyposażonych w zasuwę umożliwiające odcięcie odpływu; w przypadkach awaryjnych wycieków odciąć odpływ do kanalizacji, a zgromadzone ścieki przekazywać do oczyszczenia za pośrednictwem wyspecjalizowanych firm, posiadających stosowne zezwolenia.
  14. Zastosowane urządzenia odwadniające drogę i pas drogowy nie mogą powodować zmiany stosunków wodnych na przyległych terenach podmokłych.
  15. Zaprojektować zbiorniki retencjonowania wód opadowych oraz (w uzasadnionych przypadkach) urządzeń do usuwania substancji ropopochodnych; na wylotach z systemów gromadzenia wód opadowych zaprojektować syfony oraz zasuwę odcinającą (ręczne lub automatyczne).
  16. Zbiorniki retencyjne na wody opadowe i roztopowe lokalizować w miejscach wymagających najmniejszej ingerencji w tereny leśne.
  17. Zaprojektować system przepustów umożliwiających zachowanie niezakłóconego przepływu wody w ciekach powierzchniowych po naturalnych kierunkach.
  18. Zaprojektować system rowów trawiastych do odprowadzania wód opadowych i roztopowych z powierzchni drogowych.
  19. Zaprojektować szczelny zbiornik na wody opadowe lub odcieki ze stref parkowania pojazdów przewożących materiały niebezpieczne oraz z miejsc parkowania pojazdów uszkodzonych; na połączeniu ww. zbiornika z siecią kanalizacji deszczowej zaprojektować zasuwę odcinającą.
- W zakresie ochrony przed hałasem:
    1. Prace stanowiące uciążliwość akustyczną (związane z pracą ciężkich maszyn oraz przemieszczaniem się samochodów o dużym tonażu), prowadzone w sąsiedztwie miejsc ochrony akustycznej wykonywać w porze dziennej (od 6:00 do 22:00).
    2. Opracować i wdrożyć taki plan robót, aby w miarę możliwości urządzenia emitujące hałas o dużym natężeniu nie pracowały w pobliżu zabudowań mieszkalnych jednocześnie oraz aby zoptymalizować wykorzystanie sprzętu budowlanego i środków transportu (np. poprzez wyeliminowanie zbędnych przejazdów).
    3. Park maszynowy i miejsce składowania materiałów zlokalizować w możliwie największej odległości od zabudowy mieszkaniowej.
    4. Wszelkie prace prowadzić przy użyciu sprawnego technicznie sprzętu, eksploatowanego i konserwowanego w sposób prawidłowy, o możliwie najniższej uciążliwości akustycznej.
    5. Wykonać zaproponowane w raporcie w tab. 10-14, ekrany akustyczne minimalizujące oddziaływanie hałasu na terenach chronionych akustycznie, zgodnie z przedstawioną lokalizacją i o odpowiednich parametrach.

Powyższe warunki zostały uwzględnione w niniejszej decyzji.

W dniu 22 listopada 2012r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku w związku z nowym materiałem dowodowym ponownie wystąpił do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o wyrażenie opinii w sprawie wnioskowanego przedsięwzięcia pod kątem życia i zdrowia ludzi.

Jednocześnie podał ten fakt do publicznej wiadomości poprzez obwieszczenie z dnia 22 listopada 2012 r., znak: WOOŚ-II.4200.1.2012.DK i zgodnie z art. 33 ust. 1 i art. 79 ust. 1

ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.), przystąpił do procedury z udziałem społeczeństwa, informując społeczeństwo o możliwości zapoznania się z dokumentami (w tym z uzupełnionym raportem ooś) i składania ewentualnych uwag i wniosków w terminie 21 dni od daty dokonania publicznego ogłoszenia.

Obwieszczenie zamieszczone zostało w Biuletynie Informacji Publicznej tut. urzędu w dniu 22 listopada 2012 r. oraz wywieszane na minimum 21 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniach od 22 listopada 2012 r. do 19 grudnia 2012 r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łomży w dniach od 27 listopada 2012r. do 19 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Piątnica w dniach od 27 listopada 2012r. do 19 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwin w dniach od 26 listopada 2012r. do 17 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Mały Płock w dniach od 26 listopada 2012r. do 7 stycznia 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łomża w dniach od 27 listopada 2012r. do 18 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w dniach od 1 grudnia 2012r. do 24 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie w dniach od 28 listopada 2012r. do 21 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wąsosz w dniach od 27 listopada 2012r. do 18 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Grabowo w dniach od 27 listopada 2012r. do 18 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śniadowo w dniach od 26 listopada 2012r. do 16 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w dniach od 26 listopada 2012r. do 17 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Ostrów Mazowiecka w dniach od 27 listopada 2012r. do 18 grudnia 2012r., na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Stary Lubotyń w dniach od 27 listopada 2012 r. do 19 grudnia 2012r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Stawiskach w dniach od 26 listopada 2012r. do 17 grudnia 2012r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Zambrów w dniach od 28 listopada 2012r. do 20 grudnia 2012r..

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku pismem z dnia 3 grudnia 2012 r. (data wpływu 4 grudnia 2012 r.), znak: NZ 9027.8.6.2012 podtrzymał swoje stanowisko zawarte w poprzedniej opinii z dnia 15 maja 2012r.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pismem z dnia 14 stycznia 2013r. (data wpływu 24 stycznia 2013 r.), nr SW.00817/2013, znak: ZNS.9022.2.00018.2012.PN podtrzymał swoje stanowisko z dnia 30 maja 2012r.

W trakcie prowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku przed wydaniem niniejszej decyzji, wypełniając wymóg art. 10 § 1 Kpa, obwieszczeniem z dnia 28 stycznia 2013 r., znak: WOOŚ-II.4200.1.2012.DK powiadomił strony postępowania o zebraniu pełnego materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie, o możliwości zapoznania się z nim oraz o możliwości składania ewentualnych uwag i wniosków w terminie 7 dni od daty doręczenia obwieszczenia.

Obwieszczenie zamieszczone zostało w Biuletynie Informacji Publicznej tut. urzędu w dniu 28 stycznia 2013 r. oraz wywieszane na minimum 14 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniach od 28 stycznia 2013 r. do 13 lutego 2013 r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łomży w dniach od 30 stycznia 2013r. do 13 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Piątnica w dniach od 31 stycznia 2013r. do 18 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwin w dniach od 4 lutego 2013r. do 19 lutego 2013r., na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Mały Płock w dniach od 31 stycznia 2013r. do 14 lutego 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Łomża w dniach od 5 lutego 2013r. do 19 lutego 2013r. oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łomża w dniach od 31 stycznia 2013r. do 14 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Urzędu

Miejskiego w Szczuczynie w dniach od 18 lutego 2013r. do 5 marca 2013r., na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie w dniach od 31 stycznia 2013r. do 21 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wąsosz w dniach od 1 lutego 2013r. do 15 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Grabowo w dniach od 1 lutego 2013r. do 18 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śniadowo w dniach od 31 stycznia 2013r. do 14 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w dniach od 31 stycznia 2013r. do 14 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Ostrów Mazowiecka w dniach od 1 lutego 2013r. do 15 lutego 2013r., na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Stary Lubotyń w dniach od 6 lutego 2013 r. do 20 lutego 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Stawiskach w dniach od 30 stycznia 2013r. do 13 lutego 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Zambrów w dniach od 31 stycznia 2013r. do 14 lutego 2013r.

Pismem z dnia 28 marca 2013r. Inwestor poinformował, iż w terminie do 31 maja 2013r. zostanie dostarczony nowy materiał dowodowy w przedmiotowej sprawie. Pismem z dnia 20 maja 2013r. (data wpływu: 22 maja 2013r.) Inwestor dostarczył nowy materiał dowodowy dotyczący zagadnień związanych z ochroną przyrody i obszarów Natura 2000.

Po analizie przedłożonego nowego materiału dowodowego pismem z dnia 10 czerwca 2013r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku wezwał Inwestora do uzupełnienia braków w uzupełnieniu do raportu o oddziaływaniu na środowisko. Pismem z dnia 12 lipca 2013r. (data wpływu: 15 lipca 2013r.) Inwestor uzupełnił wskazane braki.

W dniu 26 lipca 2013r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku w związku z nowym materiałem dowodowym ponownie wystąpił do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o wyrażenie opinii w sprawie wnioskowanego przedsięwzięcia pod kątem życia i zdrowia ludzi oraz do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie o uzgodnienie warunków jego realizacji i eksploatacji.

Jednocześnie podał ten fakt do publicznej wiadomości poprzez obwieszczenie z dnia 26 lipca 2013 r., znak: WOOS-II.4200.1.2012.DK i zgodnie z art. 33 ust. 1 i art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.), przystąpił do procedury z udziałem społeczeństwa, informując społeczeństwo o możliwości zapoznania się z dokumentami (w tym z uzupełnionym raportem ooś) i składania ewentualnych uwag i wniosków w terminie 21 dni od daty dokonania publicznego ogłoszenia.

Obwieszczenie zamieszczone zostało w Biuletynie Informacji Publicznej tut. urzędu w dniu 26 lipca 2013 r. oraz wywieszono na minimum 21 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniach od 26 lipca 2013 r. do 20 sierpnia 2013 r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łomży w dniach od 29 lipca 2013r. do 19 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Piątnica w dniach od 29 lipca 2013r. do 23 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwin w dniach od 30 lipca 2013r. do 21 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Mały Płock w dniach od 29 lipca 2013r. do 19 sierpnia 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łomża w dniach od 29 lipca 2013r. do 19 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w dniach od 31 lipca 2013r. do 23 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie w dniach od 1 sierpnia 2013r. do 3 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wąsosz w dniach od 30 lipca 2013r. do 20 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Grabowo w dniach od 2 sierpnia 2013r. do 23 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śniadowo w dniach od 1 sierpnia 2013r. do 22 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w dniach od 29 lipca 2013r. do 20 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Ostrów Mazowiecka w dniach od 30 lipca 2013r. do 20 sierpnia 2013r., na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Stary Lubotyń w dniach od 2 sierpnia 2013 r. do 26 sierpnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu

Miejskiego w Stawiskach w dniach od 29 lipca 2013r. do 19 sierpnia 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Zambrów w dniach od 30 lipca 2013r. do 21 sierpnia 2013r..

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku pismem z dnia 6 sierpnia 2013 r. (data wpływu 7 sierpnia 2013 r.), znak: NZ 9027.8.8.2013 podtrzymał swoje stanowisko zawarte w opinii z dnia 15 maja 2012r.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pismem z dnia 5 sierpnia 2013r. (data wpływu 9 sierpnia 2013 r.), nr SW.24218/2013, znak: ZNS.9022.2.00042.2013.PN podtrzymał swoje stanowisko z dnia 30 maja 2012r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 9 sierpnia 2013r. (data wpływu 14 sierpnia 2013r.), znak: WOOŚ-II.4200.3.2012.DŚ podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko z dnia 9 listopada 2012r.

W trakcie ponownie prowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa również nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku przed wydaniem niniejszej decyzji, wypełniając wymóg art. 10 § 1 Kpa, obwieszczeniem z dnia 9 września 2013 r., znak: WOOŚ-II.4200.1.2012.DK powiadomił strony postępowania o zebraniu pełnego materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie, o możliwości zapoznania się z nim oraz o możliwości składania ewentualnych uwag i wniosków w terminie 7 dni od daty doręczenia obwieszczenia.

Obwieszczenie zamieszczone zostało w Biuletynie Informacji Publicznej tut. urzędu w dniu 9 września 2013 r. oraz wywieszane na minimum 14 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniach od 9 września 2013 r. do 25 września 2013 r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łomży w dniach od 11 września 2013r. do 26 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Piątnica w dniach od 10 września 2013r. do 25 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwin w dniach od 10 września 2013r. do 25 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Mały Płock w dniach od 11 września 2013r. do 26 września 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Łomża w dniu 12 września 2013r. na okres 14 dni oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łomża w dniach od 12 września 2013r. do 26 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w dniach od 16 września 2013r. do 30 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie w dniach od 12 września 2013r. do 14 października 2013r, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wąsosz w dniach od 16 września 2013r. do 30 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Grabowo w dniach od 12 września 2013r. do 27 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śniadowo w dniach od 12 września 2013r. do 26 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w dniach od 12 września 2013r. do 25 września 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Ostrów Mazowiecka w dniach od 13 września 2013r. do 27 września 2013r., na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Stary Lubotyń w dniach od 18 września 2013r. do 3 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Stawiskach w dniach od 11 września 2013r. do 25 września 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Zambrów w dniach od 17 września 2013r. do 2 października 2013r.

Pismem z dnia 19 września 2013r. Inwestor z przedmiotowego wniosku o wydanie decyzji środowiskowej wyłączył odcinek stanowiący obwodnicę Łomży.

W dniu 25 września 2013r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku w związku z nowym materiałem dowodowym ponownie wystąpił do Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku oraz do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o wyrażenie opinii w sprawie wnioskowanego przedsięwzięcia pod kątem życia i zdrowia ludzi oraz do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie o uzgodnienie warunków jego realizacji i eksploatacji.

Jednocześnie podał ten fakt do publicznej wiadomości poprzez obwieszczenie z dnia 25 września 2013 r., znak: WOOS-II.4200.1.2012.DK i zgodnie z art. 33 ust. 1 i art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.), przystąpił do procedury z udziałem społeczeństwa, informując społeczeństwo o możliwości zapoznania się z dokumentami (w tym z uzupełnionym raportem ooś) i składania ewentualnych uwag i wniosków w terminie 21 dni od daty dokonania publicznego ogłoszenia.

Obwieszczenie zamieszczone zostało w Biuletynie Informacji Publicznej tut. urzędu w dniu 25 września 2013 r. oraz wywieszane na minimum 21 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniach od 25 września 2013 r. do 21 października 2013 r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łomży w dniach od 30 września 2013r. do 21 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Piątница w dniach od 27 września 2013r. do 22 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwin w dniach od 27 września 2013r. do 18 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Mały Płock w dniach od 27 września 2013r. do 21 października 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Łomża w dniu 27 września 2013r. na okres 21 dni oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łomża w dniach od 27 września 2013r. do 18 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Szczuczynie w dniach od 1 października 2013r. do 23 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie w dniach od 4 października 2013r. do 28 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wąsosz w dniach od 1 października 2013r. do 22 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Grabowo w dniach od 30 września 2013r. do 22 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śniadowo w dniach od 30 września 2013r. do 21 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w dniach od 27 września 2013r. do 21 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Ostrów Mazowiecka w dniach od 30 września 2013r. do 21 października 2013r., na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Stary Lubotyń w dniach od 30 września 2013 r. do 22 października 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Stawiskach w dniach od 27 września 2013r. do 17 października 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Zambrów w dniach od 7 października 2013r. do 29 października 2013r.

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku postanowieniem nr 68/P-I/NZ/2013, znak: NZ.9027.8.11.2013 z dnia 14 października 2013r. i pismem, znak: NZ.9027.8.11.2013 z dnia 30 października 2013r. wezwał Inwestora do uzupełnienia braków w raporcie o oddziaływaniu na środowisko dotyczących podania aktualnych podstaw prawnych oraz dokonania analizy oddziaływania w oparciu o obowiązujące akty prawne. Inwestor uzupełnił ostatecznie braki pismem z dnia 14 listopada 2013r. (data wpływu: 18 listopada 2013r.).

Podlaski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Białymstoku opinią nr 681/NZ/2013 z dnia 2 grudnia 2013 r., znak: NZ 9027.8.11.2013 zaopiniował pozytywnie przedmiotowe przedsięwzięcie i określił warunek jego realizacji:

- na etapie ponownej oceny oddziaływania należy wykonać analizę wpływu planowanego przedsięwzięcia na klimat akustyczny pod kątem życia i zdrowia ludzi uwzględniając zmiany spowodowane wejściem w życie w dniu 23 października 2012r. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 01.10.2012r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012r., poz. 1109). Warunek ten został uwzględniony w niniejszej decyzji.

Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pismem z dnia 14 października 2013r. (data wpływu 23 października 2013 r.), nr SW.40346/2013, znak: ZNS.9022.2.00042.2013.PN podtrzymał swoje stanowisko z dnia 30 maja 2012r.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 29 października 2013r. (data wpływu 4 listopada 2013r.), znak: WOOŚ-II.4200.3.2012.DŚ podtrzymał swoje wcześniejsze stanowisko z dnia 9 listopada 2012r.

W trakcie ponownie prowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa również nie wpłynęły żadne uwagi i wnioski.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku przed wydaniem niniejszej decyzji, wypełniając wymóg art. 10 § 1 Kpa, obwieszczeniem z dnia 10 grudnia 2013 r., znak: WOOŚ-II.4200.1.2012.DK powiadomił strony postępowania o zebraniu pełnego materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie, o możliwości zapoznania się z nim oraz o możliwości składania ewentualnych uwag i wniosków w terminie 7 dni od daty doręczenia obwieszczenia.

Obwieszczenie zamieszczone zostało w Biuletynie Informacji Publicznej tut. urzędu w dniu 10 grudnia 2013 r. oraz wywieszane na minimum 14 dni na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku w dniach od 10 grudnia 2013 r. do 2 stycznia 2014 r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Łomży w dniach od 13 grudnia 2013r. do 30 grudnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Piątnica w dniach od 12 grudnia 2013r. do 30 grudnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Czerwin w dniach od 12 grudnia 2013r. do 26 grudnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Mały Płock w dniach od 13 grudnia 2013r. do 30 grudnia 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Łomża w dniu 17 grudnia 2013r. na okres 14 dni oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Łomża w dniach od 13 grudnia 2013r. do 27 grudnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Szczuczynie i w mieście przy Placu 1000lecia w dniach od 16 grudnia 2013r. do 31 grudnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie w dniach od 17 grudnia 2013r. do 7 stycznia 2014r, na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Wąsosz w dniach od 16 grudnia 2013r. do 30 grudnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Grabowo w dniach od 16 grudnia 2013r. do 31 grudnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Śniadowo w dniach od 13 grudnia 2013r. do 27 grudnia 2013r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka w dniach od 19 grudnia 2013r. do 3 stycznia 2014r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Ostrów Mazowiecka w dniach od 16 grudnia 2013r. do 30 grudnia 2013r., na stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Stary Lubotyń w dniach od 16 grudnia 2013 r. do 2 stycznia 2014r., na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Stawiskach w dniach od 12 grudnia 2013r. do 27 grudnia 2013r., w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Zambrów w dniach od 13 grudnia 2013r. do 30 grudnia 2013r.

Podstawę do analizy i oceny wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko i wypracowania stanowiska w przedmiotowej sprawie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku stanowiły następujące dokumenty:

1. Raport o oddziaływaniu na środowisko przedmiotowej inwestycji wraz z załącznikami.
2. Mapy ewidencyjne z liniami rozgraniczającymi i zasięgiem uciążliwości – wariant 1.
3. Wykaz właścicieli i władających gruntem – wypis z ewidencji gruntów i budynków.
4. Odpowiedzi na wezwania RDOŚ w Białymstoku + ANEKS do Raportu o oddziaływaniu na środowisko planowanego przedsięwzięcia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku przeanalizował wszystkie warianty przedsięwzięcia, w tym wariant „zerowy” polegający na niepodejmowaniu przedsięwzięcia, wariant 1 jako wariant inwestorski i jednocześnie najkorzystniejszy dla środowiska oraz wariant 2 i 3 jako racjonalne warianty alternatywne.

Wariant 1 (inwestorski):

Planowana do realizacji droga ekspresowa S-61 na początkowym odcinku przebiega przez tereny rolne. Odcinek drogi S-61 od km 5+500 do km 11+500 przebiega równolegle do istniejącej drogi wojewódzkiej 677 w odległości od 50 do 100 m. W km 6+100 będzie zlokalizowany węzeł na przecięciu z nowym przebiegiem drogi wojewódzkiej 627 (długości ok. 3,6 km). Na dalszym odcinku droga S-61 przebiega przez tereny rolne oraz pomniejsze obszary leśne przecinając rzekę Orz w km ok. 14+600, a rzekę Ruż w km ok. 21+700. W km ok. 20+700 zlokalizowany będzie trzeci węzeł łączący drogę wojewódzką 677 z S-61. W km ok. 28+200 droga S-61 przebiega nad linią kolejową nr 36 Ostrołęka – Łapy. Od kilometra ok. 33+500 droga zbliża się do istniejącej drogi wojewódzkiej na odległość ok. 300÷500 m. W km ok. 37+700 usytuowano węzeł „Łomża Południe”. Odcinek pierwszy kończy się za węzłem „Łomża Południe”, tj. w km 38+200 za skrzyżowaniem z drogą powiatową nr 1949B (obiekt WD-62).

Odcinek drugi rozpoczyna się w km 56+620, tj. ok. 950 m przed węzłem „Giżycko”. Lokalizacja węzła „Giżycko” przypada na kilometr 57+550 drogi S-61. W km 63+000 przebieg drogi zbiega do istniejącej drogi krajowej nr 61 i do km 66+500 biegnie do niej równolegle. Zajęcie pasa drogowego drogi krajowej następuje od km 66+500 do obwodnicy Stawisk. Za obwodnicą Stawisk na odcinku od km 76+156 do km 81+800 droga ekspresowa również w pełni wykorzystuje pas drogowy istniejącej drogi krajowej nr 61. Na odcinku od km 81+800 do 84+300 przebieg drogi ekspresowej odchyła się na wschód w celu ominięcia miejscowości Świdry - Dobrzyce. W km 82+783 na przecięciu z drogą powiatową nr 1828B zlokalizowano węzeł „Grabowo” – typ WB, półkoniczyna z łącznicami w przeciwległych ćwiartkach. Od km 84+300 do km 89+200 przebieg drogi realizowany jest po raz kolejny według założenia wykorzystania pasa drogowego istniejącej drogi krajowej. Na odcinku od km 89+200 do obwodnicy Szczuczyna droga ekspresowa omija szeroko miejscowości Stawiane i Obrytki. Droga kończy swój przebieg na styku z obwodnicą Szczuczyna w km 92+588.

Wariant 2 (alternatywny)

Początek wariantu 2 zlokalizowany jest w węźle „Prosienica” łączącym drogę S-61 z drogą S-8 w km ok. 560+250 drogi S-8. Dalszy odcinek drogi S61 przebiega przez tereny rolne lub pomniejsze obszary leśne przecinając rzekę Orz w km ok.12+200, a rzekę Ruż w km ok. 18+800. W km ok. 23+300 zlokalizowano węzeł na przecięciu z drogą wojewódzką 677. Następnie w km ok. 25+800 droga S-61 przechodzi nad linią kolejową nr 36 Ostrołęka – Łapy. W km ok. 33+700 Droga S-61 przebiega nad drogą wojewódzką 677, gdzie trasa zmienia kierunek przebiegu, aby ominąć miasto Łomża po stronie wschodniej. W km ok. 34+710, na przecięciu z nowym przebiegiem drogi krajowej 61 zlokalizowano węzeł „Łomża Południe”. Odcinek pierwszy w tym wariacie kończy się bezpośrednio za węzłem w km 35+100, tj. 200 m przed skrzyżowaniem z istniejącą linią kolejową.

Odcinek drugi rozpoczyna się w km 55+100, bezpośrednio za istniejącą drogą krajową nr 63, tj. około 200 m przed węzłem „Giżycko” zlokalizowanym w km ok. 55+380. Od tego węzła do miejscowości Kobylin wariant 2 ma wspólny przebieg z wariantem 1. W km 58+650 przecina istniejącą drogę krajową nr 61 (w miejscu tym zlokalizowano przejazd) i dalej biegnie na północny wschód przecinając tereny o charakterze rolniczym i leśnym. W km 66+577 zbiega do styku z obwodnicą Stawisk. Bezpośrednio za obwodnicą wariant 2 odchyła się na wschód i biegnie w kierunku Szczuczyna omijając napotykaną po drodze miejscowości. Podobnie, jak ma to miejsce na odcinku od obwodnicy Łomży do Stawisk, korytarz drogi ekspresowej przecina tu głównie pola, łąki oraz niewielkie kompleksy leśne. W km 79+380 na przecięciu z drogą powiatową nr 1828B zlokalizowano węzeł „Grabowo”. Wariant 2 kończy się na styku z projektowaną obwodnicą Szczuczyna w km 89+905.

Wariant 3 (alternatywny)

Wariant 3 zakłada połączenie z drogą S8 poprzez rozbudowę istniejącego węzła Brok w km ok. 546+000 drogi S8. W km ok. 3+080 droga S61 przecina się z istniejącym przebiegiem drogi krajowej 60, z którą węzeł zaplanowano w km ok. 5+000. W km ok. 8+100 droga przebiega nad torami linii kolejowej, relacji Ostrołęka - Małkinia. W km ok. 10+500, zaplanowano węzeł z drogą wojewódzką 677. Od km ok. 13+000 droga przebiega przez tereny rolne lub pomniejsze obszary leśne, przekraczając w km ok. 25+600 rzekę Ruż. W przeciwieństwie do pozostałych wariantów trasa wariantu 3 omija miejscowość Śniadowo po stronie wschodniej, przechodząc nad linią kolejową Ostrołęka Łapy w km ok. 35 +400. W km ok. 38+250 trasa drogi S-61 przechodzi nad drogą wojewódzką 677. Dalszy przebieg trasy po zachodniej stronie drogi wojewódzkiej 677 prowadzi do węzła „Łomża Południe” (43+860), w którym droga S-61 łączy się z nowym przebiegiem drogi krajowej 63. Odcinek pierwszy kończy się około 400 m za tym węzłem, tj. 200 m za skrzyżowaniem z drogą powiatową nr 1949B.

Odcinek drugi rozpoczyna się w km 60+900, tj. ok. 900 m przed węzłem „Giżycko”. Węzeł „Giżycko” zlokalizowano jest w km ok. 61+800 na przecięciu z drogą krajową 63. W okolicy km 68+000 droga ekspresowa zbliża się do zabudowy w miejscowości Wysokie Małe, która zostaje ominięta po stronie wschodniej. Na wysokości miejscowości Karwowo – km 70+000 – przebieg wariantu 3 odchyła się w kierunku wschodnim i zbiega do obwodnicy Stawisk w km 74+022. Za obwodnicą na odcinku do km 83+000 wariant 3 ma wspólny przebieg z wariantem 1. Następnie oddala się od istniejącego przebiegu drogi krajowej nr 61 i do Szczuczyna biegnie po jej zachodniej stronie. W pobliżu miejscowości Grabowo w km 86+980 na przecięciu z drogą powiatową nr 1861B zlokalizowano węzeł „Grabowo” - typ WB. Dalej droga ekspresowa biegnie w kierunku północno-wschodnim omijając miejscowości: Świdry-Podlesne, Żebrki, Łubiane, Surały, Stawiane i Obrytki. Wariant 3 kończy się na styku z obwodnicą Szczuczyna w km 97+179.

Wariant zerowy

Zaniechanie realizacji inwestycji w związku z tendencją wzrostową natężenia ruchu na drodze S-61 będzie prowadzić do ponadnormatywnych zanieczyszczeń obszarów zamieszkałych tlenkami azotu, pyłami, powodować nadmierny hałas, drgania niszczące budynki i inne obiekty oraz przyczyniać się do zwiększenia liczby wypadków drogowych.

Ponadto przedmiotowy odcinek drogi S-61 będzie częścią I-ego paneuropejskiego korytarza transportowego przebiegającego przez Polskę, Litwę, Estonię oraz Finlandię. Zaniechanie realizacji przedsięwzięcia spowoduje, iż wymiana handlowa pomiędzy krajami leżącymi na szlaku korytarza będzie mniej sprawna oraz przyczyni się do wolniejszego rozwoju gospodarczego lokalnych ośrodków znajdujących się na śladzie przedmiotowej inwestycji.

Wariantem wnioskowanym przez Inwestora do realizacji, zgodnie z wnioskiem z dnia 22 marca 2012 r., jest wariant 1.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku przeanalizował pod kątem niżej wymienionych kryteriów wszystkie warianty przedsięwzięcia przedstawione w przedłożonym raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, w tym wariant zerowy polegający na niepodejmowaniu przedsięwzięcia:

1. przyrodniczo-krajobrazowych (kolizje z obiektami przyrodniczymi, z obszarami objętymi formalną ochroną prawną, w tym Natura 2000, ze stanowiskami roślin chronionych, ze stanowiskami zwierząt chronionych, z chronionymi siedliskami, ze szlakami migracji, powierzchnia do wylesienia);
2. społecznych (konflikty społeczne, zaburzenia, utrata wartości użytkowej terenu);

3. emisyjnych (powierzchnia i długość zastosowanych ekranów akustycznych, zanieczyszczenie powietrza na terenach związanych z pobytym ludzi i w odniesieniu do roślin);
4. hydrologicznych i hydrogeologicznych (przebieg przez tereny o wysokim stopniu zagrożenia wód podziemnych głównego użytkowego poziomu wodonośnego, zagrożone powodzią, przebieg w strefach ochronnych ujęć wód, ilość kolizji z ujęciami wód, kolizje z wodami powierzchniowymi);
5. geologicznych (kolizje ze złożami surowców pospolitych, suma długości odcinków drogi przechodzących przez grunty niekorzystne, przebieg przez użytki rolne);
6. dziedzictwa kulturowego (kolizje ze stanowiskami archeologicznymi, z obiektami zabytkowymi, z obiektami o cechach kulturowych, długość kolizji ze stanowiskami archeologicznymi).

Z analizy porównawczej wariantów przeprowadzonej pod kątem powyższych kryteriów wynika, że najkorzystniejszym dla środowiska jest wariant 1 – wnioskowany przez Inwestora.

Wariant 1 (inwestorski) jest lepszy od wariantu 3 pod kątem mniejszej powierzchni do wylesienia. Wariant 1 jest lepszy od wariantu 2 i 3 pod względem najmniejszej ilości kolizji ze stanowiskami roślin oraz od wariantu 3 pod względem najmniejszej ilości kolizji ze stanowiskami zwierząt chronionych. Wariant 1 jest lepszy od wariantu 3 pod kątem najmniejszej ilości kolizji z obszarami przyrodniczymi. Wariant 1 jest lepszy od wariantu 2 i 3 pod względem najmniejszej ilości kolizji ze szlakami migracyjnymi.

Wariant 1 jest lepszy od wariantu 2 i 3 pod względem konfliktów społecznych. Najwięcej osób popierało wariant 1.

Wariant 1 jest lepszy od wariantu 3 pod kątem mniejszej powierzchni i długości ekranów akustycznych.

Biorąc powyższe pod uwagę w ocenie organu najkorzystniejszym wariantem do realizacji jest wariant 1.

Trasa przedsięwzięcia w wariantcie 1 nie przecina form ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody. Najbliższymi obszarami Natura 2000, oddalonymi o ok. 2,5 km są obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 oraz projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Narwiańska PLH200024. W dalszej odległości występuje SOO Czerwony Bór PLH200018 – ok. 3,5 km, OSO Przełomowa Dolina Narwi PLB200008 – ok. 3,7 km, SOO Mokradła Kolneńskie i Kurpiowskie PLH200020 – ok. 5,9 km, SOO Dolina Biebrzy PLH200008 i OSO Ostoja Biebrzańska PLB200006 – ok. 15,7 km.

Tereny wokół inwestycji to w przeważającej części tereny otwarte stanowiące użytki rolne o niewielkiej wartości przyrodniczej, z czego większość stanowią pola uprawne. Wyższą wartość mają łąki położone w dolinach cieków wodnych, w większości podmokłe i wilgotne, częściowo zalewane wodą w okresie wiosennym. Stanowią one miejsca występowania gatunków ptaków stanowiących przedmioty ochrony sąsiednich obszarów Natura 2000, np. derkacza *Crex crex* i gąsiora *Lanius collurio*.

W dolinach cieków spotyka się również olsy i lasy łęgowe. W terenach otwartych dominują pola uprawne, pastwiska i zbiorowiska łąkowe, głównie zbiorowiska łąk antropogenicznych wilgotnych i lekko wilgotnych nawożonych i użytkowanych intensywnie. Wśród terenów otwartych cenne pod względem przyrodniczym są stare śródpolne aleje wierzbowe stanowiące w tym krajobrazie ostoję dudka *Upupa epops* i owadów saproksylicznych. Zbiorowiska leśne to w większości gospodarcze lasy sosnowe, sosnowo-świerkowe i sosnowo-dębowe o stosunkowo niewielkich powierzchniach. W lasach (zwłaszcza na południu) dominują monogatunkowe drzewostany sosnowe, których wiek rzadko przekracza 80 lat. W północnej części pojawiają się siedliska grądowe, głównie przed obwodnicą Stawisk,

zaś na wysokości msc. Grądy-Michały, Pasichy i Stawiane występują duże zwarte źródłiskowe lasy olszowe z dobrze zachowaną strukturą drzewostanu oraz wilgotne łąki ze stanowiskami storczyków. Mało urozmaicony siedliskowo i wiekowo charakter lasów sprawia, iż nie są one szczególnie bogatym pod względem gatunkowym siedliskiem ptaków. Do gatunków wyszczególnionych w załączniku I dyrektywy Ptasiej, charakterystycznych dla tych lasów należy lerka *Lullula arborea*, lęgąca się na ich obrzeżach.

Istniejące w rejonie inwestycji obszary leśne, tereny podmokłe, a także doliny rzek i drobnych cieków stanowią sieć systemu szlaków ekologicznych. Planowany ciąg komunikacyjny przecina główne korytarze migracyjne GKPN-3A Przełomowa Dolina Narwi-Puszcza Biała, KPn-1E Kobylin, Górki, Sypniewo – Kupnina, Chłudnie, GKPN-1C Puszcza Piska-Dolina Biebrzy Południowy, KPn-1B Puszcza Piska-Dolina Biebrzy Środkowy. Oprócz spotykanych szlaków zwierząt takich jak jelen, sarna czy dzik, obszary położone w rejonie większych kompleksów leśnych np. Czerwonego Boru stanowią fragment ciągów migracyjnych np. wilka, jednak grupą zwierząt najbardziej zagrożoną konstrukcjami liniowymi są głównie płazy i gady.

W ocenie organu budowa przedmiotowej inwestycji może stanowić źródło zanieczyszczeń środowiska. W celu zapobiegania i ograniczenia tego zjawiska zostały w niniejszej decyzji nałożone warunki zapewniające właściwe gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi, pochodzącymi z nawierzchni drogi poprzez: odpowiednią lokalizację zaplecza budowy, prowadzenie prac wykonawczych zgodnie z obowiązującymi normami i przy poszanowaniu zasad ochrony środowiska (używanie sprawnego technicznie sprzętu, ograniczenie terenu placu budowy do niezbędnego minimum, właściwą organizacja prac). Zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań inwestycji na środowisko gruntowo-wodne zostanie zapewnione również poprzez odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni drogowej do odbiorników za pomocą rowów trawiastych oraz zbiorników retencyjnych z zastosowaniem urządzeń podczyszczających przed ich zrzutem do odbiorników. Zobowiązano również inwestora do odprowadzania wód opadowych i roztopowych z MOP-ów do zbiorników retencyjnych a następnie do odbiorników po uprzednim podczyszczeniu w separatorze substancji ropopochodnych.

Na etapie realizacji inwestycji nałożono na inwestora obowiązek zabezpieczenia zaplecza budowy oraz miejsc składowania materiałów budowlanych przed przedostaniem się do gleby substancji ropopochodnych oraz do prowadzenia właściwej gospodarki humusem i odpadami, a po zakończeniu prac do sukcesywnej rekultywacji terenu.

W celu ochrony przed emisją niezorganizowaną do powietrza na etapie realizacji inwestycji zobowiązano inwestora m.in.: do zabezpieczenia przed pyleniem przewożonych materiałów oraz do systematycznego sprzątania oraz zraszania wodą placu budowy.

Zminimalizowanie hałasu na etapie realizacji planowanej inwestycji odbywać się będzie poprzez zastosowanie odpowiednich maszyn i urządzeń o najmniejszej możliwie mocy akustycznej. Zobowiązano także inwestora do prowadzenia prac budowlanych w sąsiedztwie terenów objętych ochroną przed hałasem (zabudowa mieszkaniowa) w porze dziennej (w godzinach od 6:00 do 22:00) oraz do lokalizowania zaplecza budowy, parku maszyn budowlanych i miejsc składowania materiałów w możliwie jak największej odległości od terenów z zabudową chronioną.

Jak jednoznacznie wynika z analizy rozprzestrzeniania się substancji gazowych i pyłowych w powietrzu podczas eksploatacji przedsięwzięcia wartości dopuszczalne będą dotrzymane. W związku z powyższym nie wprowadzono warunków środowiskowych dotyczących eksploatacji przedsięwzięcia w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego.

W celu zminimalizowania hałasu na etapie eksploatacji przedsięwzięcia zobowiązano inwestora do zaprojektowania zabezpieczeń hałasowych w określonym kilometrażu (pkt. 3.1.1 niniejszej decyzji).

W celu zapewnienia odpowiedniej możliwości migracji zwierząt w rejonie planowanej drogi Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku niniejszą decyzją zobowiązał do zaprojektowania systemu przejść dla płazów, gadów oraz dużych, średnich i drobnych ssaków. Z uwagi na powyższe, w ramach przedmiotowej inwestycji zostanie

wykonanych szereg obiektów o parametrach i zagospodarowaniu umożliwiającym ich wykorzystywanie jako przejścia dla zwierząt. Ponadto przejścia dolne i mosty zostaną doświetlone w pasie rozdziału pomiędzy jezdniami, odpowiednio zagospodarowane nasadzeniami, a na obiektach dolnych zostaną zamieszczone osłony antyolśnieniowe tłumiące oddziaływania świetlne i akustyczne. Również w miejscach najbardziej strategicznych zastosowane zostaną konstrukcje uniemożliwiające wtargnięcie zwierząt na jezdnię (rampy, ogrodzenia z siatki). Także plac budowy zostanie wyгородzony, występujące osobniki przenoszone, a elementy odwodnienia drogi zabezpieczone przed dostaniem się małych zwierząt oraz na bieżąco kontrolowane. Zagospodarowanie przejść dla zwierząt oraz wykonanie ich o parametrach odpowiadającym wymogom zwierząt je użytkujących pozwoli na zachowanie drożności szlaków przemieszczania się przy jednoczesnym wykonaniu planowanej inwestycji. Wykonanie przejść powinno odbyć się na podstawie literatury przedmiotu takiej jak: „Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach” Rafał T. Kurek, „Podręcznik dobrych praktyk wykonywania opracowań środowiskowych dla dróg krajowych” pod red. Bohatkiewicza, „Zwierzęta a drogi. Metody ograniczania negatywnego wpływu dróg na populacje dzikich zwierząt” Jędrzejewski i in., „Ustalenie lokalizacji i dobór parametrów przejść dla zwierząt – problemy i dobre praktyki w projektowaniu” autorstwa D. Marandy.

Ponadto na etapie ponownej oceny wykonane zostaną badania terenowe weryfikujące stwierdzoną bioróżnorodność terenu, a w przypadku zaistnienia takiej potrzeby - nastąpi dostosowanie/modyfikacja proponowanych rozwiązań chroniących środowisko do aktualnych potrzeb.

Jak już wspomniano, inwestycja przecina także kompleksy leśne, a szacunkowo, niezbędne wylesienia dotyczą 115 ha. Do najistotniejszej kolizji dochodzi w km 68+300-70+000, czego wynikiem będzie fragmentacja i zniszczenie części siedliska. Ponadto ograniczenie powierzchni leśnej wpłynie na zwiększenie natężenia hałasu od strony trasy komunikacyjnej, co może skutkować przemieszczeniem się części gatunków ptaków w inne siedliska oraz przepłoszeniem większych ssaków powodując utrudnienia w komunikacji pomiędzy osobnikami z różnych populacji. Uwzględniając przestrzeganie terminu wycinki drzew - poza okresem lęgowym ptaków oraz ograniczenie jej do niezbędnego minimum i przeprowadzenie po weryfikacji przez doświadczonego przyrodnika, pozwoli na realizację przedsięwzięcia bez szkody dla fauny występującej w rejonie drzew. Odpowiednio wcześniej rozpoczęte prace pozwolą również zniechęcić ptaki do zakładania gniazd w pobliżu inwestycji. Pozostawienie drzew starych i dziuplastych jest korzystne z punktu widzenia ochrony przyrody. Drzewa te są siedliskiem ptaków oraz szeregu rzadkich organizmów np. kariofagów, jak również grzybów, ekologicznie związanych z martwym drzewem. Roboty ziemne, w sąsiedztwie drzew na terenach leśnych należy prowadzić w krótkich okresach czasu, aby nie doprowadzić do przesuszania korzeni drzew.

Także poruszona już wyżej budowa odpowiednich przejść dla zwierząt pozwoli na zachowanie drożności na szlakach przemieszczania się zwierząt. Zamierzenie w km 83+890-84+000 koliduje również z terenem podmokłymi i torfowiskiem. Zniszczenie tego typu fitocenozy spowoduje likwidację miejsca występowania cennych gatunków roślin takich jak rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, czy też bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, a także zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej potencjalnie istotnej dla niektórych zwierząt – płazów, czy też bezkręgowców. Jako działanie niwelujące ten wpływ nakazano inwestorowi na etapie ponownej oceny oddziaływania na środowisko zaprojektowanie w tym miejscu estakady omijającej torfowisko lub zaproponowanie innych działań eliminujących zagrożenie. Realizacja inwestycji może wymagać likwidacji zbiorników wodnych oraz zastoisk wodnych. Naruszając tego typu oraz inne siedliska stanowiące biotop lokalnej batrachofauny, należy mieć na względzie występujące w nich osobniki, dlatego też inwestor w przypadku konieczności zniszczenia zbiorników został zobowiązany do wykonania działań po okresie rozrodu płazów, a występujące tam płazy do przeniesienia w inne miejsca o odpowiadających im warunkach siedliskowych. Co więcej, z uwagi na dość liczne występowanie płazów w oczku wodnym usytuowanym w km 85+700 siedlisko to zostanie odtworzone w innym miejscu.

Przedmiotowa inwestycja nie ingeruje w znacznym stopniu w siedliska fauny. Jedynie dolina rzeki Ruż stanowi miejsce lęgowe i żerowiskowe błotniaka łąkowego i stawowego oraz szlak migracji dużych ssaków. Oddziaływanie może odnosić się także do gatunków ryb występujących w rzece takich jak koza *Cobytis taenia*, piskorz *Misgurnus fossilis*, w odniesieniu do których prace budowlane w obrębie rzek mogą powodować mętnienie wody, lokalnie zaburzać wędrówki ryb i tarło, oraz alei wierzbowych stanowiących miejsce bytowania owadów saproksylicznych. Zarówno obecność stałego nadzoru przyrodniczego oraz prowadzenie prac ingerujących w koryto rzeczne poza okresem tarła ryb i inkubacji ikry, w wystarczający sposób ograniczą negatywne oddziaływanie na te gatunki. Ogólnie rzecz biorąc, w odniesieniu do przecinanych lub sąsiadujących z przedmiotową drogą obszarów/obiektów o wyższych walorach przyrodniczych należy stwierdzić, że zestawiając wartość przyrodniczą poszczególnych obiektów, ich wrażliwość na niekorzystne zmiany oraz położenie względem przebiegu planowanej drogi – przedmiotowa inwestycja nie narusza ekosystemów o najwyższych walorach przyrodniczych w sposób powodujący ich istotne zniszczenie i zakłócenie funkcjonowania. Przeprowadzone na potrzeby raportu oddziaływania na środowisko badania terenowe wykazały, że zespół stwierdzonej ornitofauny reprezentowany jest przez ugrupowania ptaków zasiedlających siedliska otwartych krajobrazów rolniczych i antropogenicznych, a poprzez rozczłonkowanie dużych obszarów terenów otwartych, nastąpi zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej istotnej m.in. dla gąsiora, jarzębatki, derkacza, błotniaka łąkowego. Analizując jednak trasę inwestycji, w tym przebieg częściowo uwzględniający istniejącą drogę krajową, należy stwierdzić że uszczuplenie biotopu lokalnej awifauny nie będzie znaczące, zaś rozległość dogodnych terenów w otoczeniu i stała obecność nadzoru przyrodniczego, zobowiązanego do wstrzymania prac w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub naruszenia wartości przyrodniczych i zakazów określonych na mocy ustawy o ochronie przyrody sprawia, że ingerencja w środowisko przyrodnicze i niekorzystne następstwa nie przyjmą poważnych rozmiarów. Również w odniesieniu do gatunków roślin objętych ochroną gatunkową, warunkiem zniszczenia zagrożonych stanowisk jest uzyskanie stosownego zezwolenia i ewentualne przeniesienie okazów w inne miejsce pod nadzorem botanika.

Przedmiotowe zamierzenie jako nowa inwestycja liniowa narusza w pewien sposób harmonię przyrodniczą, niemniej jednak przy zastosowaniu wskazanych powyżej działań minimalizujących negatywny wpływ, jej oddziaływanie nie będzie znacząco negatywne. Także w odniesieniu do obszarów Natura 2000, należy wskazać, iż przebieg trasy drogi ekspresowej z dala od tych obszarów znacznie eliminuje ujemny wpływ zamierzenia na te obszary. Pomijając kwestię odległości dzielącej inwestycję od najbliższego obszaru specjalnej ochrony ptaków, nawet przy możliwym zalatywaniu osobników gatunków gnieźdzących się w granicach obszaru i stanowiących przedmiot ochrony pobliskich obszarów Natura 2000, rozległość w otoczeniu oraz w granicach obszarów terenów o dogodnych warunkach siedliskowych sprawia że niewielkie oddziaływanie inwestycji na awifaunę nie jest wykluczone, jednak z pewnością nie będzie ono znacząco negatywnie oddziaływać na gatunki dla których ochrony powołano pobliskie „ptasie” obszary Natura 2000. Także mając na uwadze występowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk poza granicami specjalnych obszarów ochrony siedlisk, a także zastosowanie obiektów inżynierskich umożliwiających przemieszczanie się zwierząt powoduje brak znacząco negatywnego wpływu na „siedliskowe” obszary Natura 2000. Zamierzenie nie wpłynie też na spójność i integralność sieci Natura 2000, nie istnieją zatem przesłanki przemawiające za wykonaniem kompensacji przyrodniczej.

Ponadto, w celu zapobiegania i ograniczania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w niniejszej decyzji ustalono konieczność monitoringu skuteczności funkcjonowania przejść dla zwierząt, którego wyniki przedstawiane każdorazowo pozwolą na wczesne opracowanie i podjęcie ewentualnych działań mających na celu usunięcie zaistniałych nieprawidłowości. Na etapie budowy zaleca się monitorowanie flory i fauny, które dotyczy bieżących reakcji na powstające sytuacje konfliktowe (np. stwierdzenie nowych szlaków

migracyjnych płazów itp.). Ponadto zobowiązano inwestora do monitoringu oddziaływania akustycznego zgodnie z obowiązującymi przepisami w określonych kilometrażach.

Analiza całości materiału dowodowego przedłożonego przez inwestora i zgromadzonego w trakcie prowadzonego postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia wykazała, że na obecnym etapie nie można określić wszystkich koniecznych warunków środowiskowych, ponieważ szczegółowe informacje będą znane dopiero po wykonaniu projektu technicznego. Z tego względu nałożono na inwestora obowiązek przeprowadzenia ponownej oceny na etapie zezwolenia na realizację inwestycji drogowej.

Na etapie ponownej oceny analiza wpływu planowanego przedsięwzięcia na klimat akustyczny pod kątem życia i zdrowia ludzi powinna uwzględniać zmiany wprowadzone wejściem w życie w dniu 23 października 2012r. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 01.10.2012r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych wartości hałasu w środowisku (Dz. U. z 2012r., poz. 1109). Ponadto ponowna ocena oddziaływania na środowisko powinna:

1. Uwzględnić szczegółową inwentaryzację przyrodniczą.
2. Przewidzieć rozwiązania pozwalające zmniejszyć wpływ drogi powiatowej, zintegrowanej z przejściem dla zwierząt MS/PZ-59, na możliwość wykorzystania przejścia przez zwierzęta.
3. Przewidzieć rozwiązania minimalizujące oddziaływanie drogi krajowej 61/63 na zwierzęta korzystające z sąsiadującego z nią planowanego przejścia - dolne duże pod estakadą drogową WS/PZ-104.

Planowane do realizacji przedsięwzięcie w myśl Rozporządzenia Ministra Gospodarki z 9 kwietnia 2002 r. w sprawie rodzajów i ilości substancji niebezpiecznych, których znajdowanie się w zakładzie decyduje o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym ryzyku albo zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. Nr 58, poz. 535 ze zm.) nie stanowi zakładu o zwiększonym ryzyku lub zakładu o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Planowana inwestycja z uwagi na swoją lokalizację i lokalny zasięg oddziaływania w stosunku do granic państwa nie będzie źródłem transgranicznych oddziaływań na środowisko.

W celu weryfikacji przyjętych założeń i określenia rzeczywistej skuteczności zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko nałożono obowiązek sporządzenia analizy porealizacyjnej dotyczącej pomiarów hałasu. Analizę należy przeprowadzić w ustalonym zakresie zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z raportu o oddziaływaniu na środowisko nie wynika potrzeba utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania. Ewentualny obowiązek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania może wynikać z ponownej oceny oddziaływania na środowisko oraz z przeprowadzonej analizy porealizacyjnej. Zgodnie z art. 135 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska obszar ograniczonego użytkowania dla drogi krajowej ustala się na podstawie analizy porealizacyjnej, którą należy wykonać po upływie 1 roku oraz przedstawić w terminie 18 miesięcy od dnia oddania obiektu do użytkowania. W sytuacji, w której standardy jakości środowiska nie są dotrzymane, zostają podjęte działania techniczne mające na celu zminimalizowanie ponadnormatywnego oddziaływania. W przypadku, gdy mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych nadal nie będą mogły być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem obiektu, tworzy się obszar ograniczonego użytkowania.

Realizacja przedsięwzięcia nie spowoduje naruszenia wymagań ochrony środowiska zawartych w obowiązujących przepisach, jeśli spełnione będą warunki określone w niniejszej decyzji.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz mając na względzie spełnienie wymogów w zakresie ochrony środowiska, orzeczono jak w sentencji.

POUCZENIE

Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dołącza się do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.). Wniosek powinien być złożony nie później, niż przed upływem czterech lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna.

Zgodnie z art. art. 72 ust. 4 ww. ustawy złożenie wniosku może nastąpić w terminie 6 lat od dnia, w którym decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach stała się ostateczna, o ile strona, która złożyła wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych, lub podmiot, na który została przeniesiona ta decyzja, otrzymali przed upływem terminu 4 lat od organu, który wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, stanowisko, że realizacja planowanego przedsięwzięcia przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w tej decyzji.

Dane o niniejszej decyzji zostaną włączone do publicznie dostępnego wykazu danych o dokumentach zawierających informację o środowisku i jego ochronie na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 j.t.).

Jednostki budżetowe zwolnione są od opłaty skarbowej - podstawa prawna art. 7 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2012r. Nr 1282 j.t.).

Od niniejszej decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie za pośrednictwem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Załączniki:

1. Charakterystyka planowanego przedsięwzięcia zgodnie z art. 82 ust. 3 ustawy ooś

Otrzymują:

1. GDDKiA Oddział w Białymstoku;
2. wg rozdzielnika;
3. pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49 K.pa.